

PROGRAMA ELECTORAL 2023

#BATEGA
x ANDORRA

CONCÒRDIA

El programa que teniu a les mans neix de les aportacions de moltes persones: afiliats, simpatitzants, amics, família i ciutadans, que de manera individual o a través d'entitats, han volgut dedicar part del seu temps a construir un projecte de present i de futur per Andorra.

A totes elles els volem expressar l'agraïment més sincer.

0

Qui som?

05. Professi3 de fe

06. Nacional

08. Andorra la Vella

09. Sant Julià de L3ria

10. Escaldes Engordany

1

Llars a i per a Andorra

13. Habitatge

2

Recuperar el sentit d'escala i protegir el territori: els recursos naturals i el patrimoni

18. Territori i natura

20. Sostenibilitat energètica i consum responsable

22. Mobilitat

3

Teixint comunitat des de la cultura, l'educaci3 i l'esport.

26. Cultura

30. Educaci3

34. Esports

SUMARI

4

Benestar, eix central de país

38. Afers Socials, joventut i gent gran

41. Igualtat

43. Salut

5

Economia innovadora: diversificació, talent i oportunitats

47. Economia, empenedoria i diversificació econòmica (pensions)

50. Treball

52. Fiscalitat i finances

6

Govern obert: transparència, responsabilitat i participació

55. Administracions públiques i Governança

58. Interior

60. Justícia

7

Relacions amb l'exterior/Andorra cap al món

64. Afers exteriors i relacions amb Europa

68. Turisme

**Andorranes i
andorrans,
conciutadans
i conciutadanes,**

Hem de donar alternatives a les idees de sempre i combatre el desànim. La transformació d'Andorra ens porta a alçar la veu per protegir les nostres valls i contribuir al benestar de les persones que hi vivim. Ets, tu que llegeixes aquesta carta, l'actiu més important que té el nostre país. Hem de creure en nosaltres: en Andorra com a terra d'acollida, però també com a terra fèrtil per a emprendre nous projectes des del coneixement, el seny i la imaginació.

No hi ha retorn immediat en moltes de les decisions que hem pres, però aquestes eleccions ens brinden l'oportunitat de posar l'èmfasi en la cohesió social i la preservació del nostre entorn, potenciant els recursos naturals i culturals. Hem d'acabar amb els dobles discursos: el creixement urbanístic sense escala no pot provocar l'enderrocament de les v(b)elles cases i la desprotecció del medi. El nucli de la nostra identitat són el territori i la comunitat, i aquests han de passar per sobre del lucre fàcil.

Per Concòrdia el model de creixement econòmic ha d'estar guiat pel model de benestar. Un model que vetlli per garantir els drets fonamentals, assegurant una comunitat

unida i resilient front a decennis incerts. Un país que promogui el sentiment de pertinença, en el qual millorar la qualitat de vida sigui la prioritat més important de les institucions i de la ciutadania, conscients que cada dret comporta també responsabilitats. Creiem en una societat lliure, inclusiva i diversa. Hem passat de vendre productes als comerços del país a vendre'ns els prats, les cases i les empreses, deixant menys oportunitats per les generacions futures i trencant l'equilibri secular que ens ha caracteritzat. Volem que el creixement sostenible passi per sobre de l'especulació i l'immediatesa.

L'enuig i la tristor per la situació actual ens porten a participar en el debat públic, però ens guien forces fonamentals i poderoses com són la il·lusió i l'esperança. Des d'aquesta nova perspectiva, volem fer les coses amb compromís, integritat i valentia, però sobretot des del diàleg, i amb la implicació de tota la societat andorrana. Perquè el futur d'Andorra és cosa teva i és cosa nostra.

Andorra ha de seguir bategant i Concòrdia batega per Andorra!

Candidats de la Llista nacional

1. Cerni Escalé

2. Núria Segués

3. Jordi Casadevall

4. Jordi Cantons

5. Laura Sallés

6. Sergi Esteves

7. Pol Zamora

8. Meritxell Moya

9. Brenda Orobitg

10. Roger Figuerola

11. Sandra Oliveras

12. Jennifer Dobarro

13. Meritxell Díaz

14. Cristian Cerqueda

15. Mireia Ros

16. Rayco Rodríguez

17. Laura Martín

Llista territorial d'Andorra la Vella

1. Martí Alay

2. Miquel Clua

3. Eva Tadeo

4. Guillem Díaz

5. Mª Lluïsa Hurtado

Llista territorial de Sant Julià de Lòria

1. Pol Bartolomé

2. Mª Àngels Aché

3. Anna Gabriel

4. Raquel Sebastià

5. Ariadna Alonso

Llista territorial d'Escaldes Engordany

1. Ramon Tena

2. Lara de Miguel

3. Sílvia Alves

4. Lluís Casahuga

5. Elena González

01

**Llars
a i per a
Andorra**

Des de Concòrdia volem llars a i per Andorra. Per això, limitarem la inversió estrangera en immobles com a mesura essencial per aturar l'encariment de l'habitatge, juntament amb un sistema fiscal que privilegi la primera residència. També ens assegurarem que els pisos buits entrin al mercat, per tal d'ampliar l'oferta i reduir els preus. Promourem un major equilibri entre l'oferta i la demanda amb l'objectiu de restablir-ne l'ordre. Hem de promoure les condicions necessàries per fer efectiu el dret de tothom a gaudir d'un habitatge digne i evitar que cap persona que visqui a Andorra es vegi obligada a marxar-ne.

1. Habitatge

1. Recuperarem el Departament d'Habitatge del Govern, dins d'una secretaria d'Estat específica, que reabsorbirà el personal i les competències de l'Institut Nacional de l'Habitatge i serà el responsable de la gestió del parc d'habitatge públic nacional.

2. Suspendrem durant un període de 18 mesos la inversió estrangera en immobles, que ha disparat el preu de mercat, i fomenta la transformació de l'habitatge de lloguer en habitatge de compravenda. També dissenyarem un estricte sistema de quotes després d'aquest termini.

3. Crearem, juntament amb la Cambra de Notaris, un registre de la propietat que contingui tota la informació sobre els béns immobles.

4. Proporcionarem préstecs tous per a la rehabilitació d'immobles destinats a habitatge de lloguer durant un termini mínim de 10 anys, sempre que el preu de lloguer sigui inferior al de mercat.

5. Articularem un impost obligatori efectiu sobre els pisos buits que elimini moltes de les excepcions que actualment recull la llei.

6. Augmentarem l'impost de transmissions patrimonials (ITP) del 4% al 10% per totes aquelles operacions en les quals l'immoble no estigui destinat a primera residència.

7. Modificarem, previ avís amb temps suficient, la Llei del cadastre, perquè el registre i tota la informació que conté sigui consultable. Això crearà un incentiu perquè els propietaris de pisos buits irregulars declarin els béns i els posin al mercat, incrementant l'oferta i reduint el preu.

8. Modificarem l'Impost sobre la construcció per tal d'evitar que habitatges destinats al lloguer i a la pròpia residència, que tenen un descompte, es transformin en habitatge de compra-venda pocs anys després. Sovint es tracta de pisos i cases que es construeixen destinats al lloguer i que poc després passen al mercat havent-se estalviat els propietaris de pagar els impostos.

9. Augmentarem l'Impost sobre les plusvàlues immobiliàries en les operacions a curt i a mitjà termini per tal de desincentivar per la via fiscal operacions especulatives i, en cas que es produeixin, procurar que el Govern en rebí una compensació més elevada que l'actual.

10. Rebaixarem l'Impost sobre els rendiments arrendataris (que recaptin els comuns sobre els lloguers), sempre que l'impacte de la reducció es reparteixi equitativament entre el llogater i el propietari.

11. Mantindrem la moratòria actual sobre els pisos turístics per tal d'evitar que

immobles destinats al lloguer surtin del mercat i incrementin els preus dels pisos disponibles.

12. Estudiarem la possibilitat d'incloure dins de l'assegurança de la llar els possibles desperfectes causats per animals de companyia perquè els seus propietaris tinguin bon accés al mercat d'habitatge.

13. Ampliarem les partides del pla Renova i modificarem el reglament per afavorir els edificis més antics i ineficients. També augmentarem les subvencions directes i els préstecs preferents i prioritzarem les ajudes als immobles plurifamiliars.

14. Promourem la creació de cooperatives de lloguer o d'autopromoció d'habitatges, un model exitós als països nòrdics que es talvia intermediaris i que a Andorra ens serviria per rehabilitar i crear habitatges sostenibles a preu moderat. Aquestes promocions aniran destinades als residents permanents.

15. Afavorirem el cohabitatge, amb la mutualització d'usos i la modularitat d'espais, com a mecanisme complementari a les altres mesures d'accés a l'habitatge de persones joves, una acció més també per combatre la soledat de les persones grans i fomentar la convivència intergeneracional.

16. Canviarem la Llei general d'ordenament del territori i urbanisme establint un tipus fix del percentatge de cessió i incrementant-lo. Aquesta mesura evitarà la competència fiscal entre comuns i alliberarà espais comunitaris.

17. Promourem, mitjançant l'ús de béns de l'administració i la cessió urbanística (la contribució obligatòria quan es fan noves construccions), el creixement del parc d'habitatge públic per destinar-lo a persones amb rendes baixes i amb problemes puntuals d'accés a l'habitatge, com poden ser separacions, atur involuntari o dificultats econòmiques passatgeres.

18. Augmentarem les ajudes dedicades a l'ús solar fotovoltaic en residències principals dins del Pla Renova. Farem que aquestes estiguin diferides en el temps per tal de moderar la repercussió sobre el preu de l'habitatge.

19. Modificarem la Llei general d'ordenació del territori i urbanisme perquè l'habitatge de titularitat pública sigui considerat projecte d'interès nacional.

02

**Recuperar el
sentit d'escala
i protegir
el territori:
els recursos
naturals i el
patrimoni**

L'entorn natural d'Andorra és el bé més preuat que tenim per la nostra qualitat de vida i desenvolupament, tant econòmic com social. És el llegat dels nostres avantpassats, transmès de generació en generació. Ara, el model de creixement d'Andorra ha perdut el sentit d'escala i posa en risc el futur del país. Eines de protecció, com parcs naturals, i de zonificació dels usos habitables (productius, siguin agrícoles o industrials, comercials i turístics), han de fer compatible l'activitat humana amb el nostre entorn. Així mateix, l'emergència climàtica ens empeny a impulsar canvis en la cultura del consum en l'àmbit domèstic, turístic, energètic, industrial i agrari.

1. Territori i Natura

19. Promourem la creació per llei d'un parc natural protegit que envolti el país, connectat per corredors ecològics. Aquest comprendrà el 50% del territori nacional. La mateixa llei preveurà la protecció dels paisatges i de la flora i la fauna autòctones. Dins del parc es permetrà la rehabilitació de bordes, estructures i cabanes tradicionals, i construccions que no requereixin fonaments, sempre que siguin harmonioses i respectuoses amb l'entorn.

20. Desenvoluparem una estratègia nacional d'infraestructures i serveis públics per tal d'ubicar-los dins del territori, que serà de caràcter vinculant per als Plans d'Urbanisme. Aquesta inclourà un càlcul del consum de recursos per cada clau urbanística, que ajudarà a establir un sostre efectiu de població a cada parròquia.

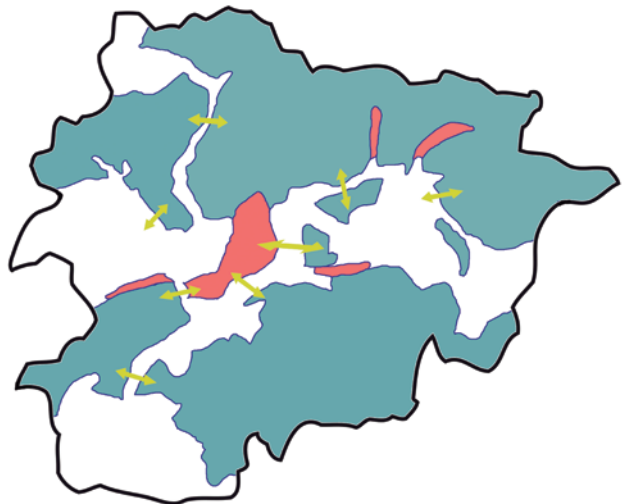
21. Elaborarem un estudi de desenvolupament sostenible que inclogui criteris paisatgístics, de transició energètica i de qualitat de vida.

22. Detallarem, a l'hora d'urbanitzar, els usos de les parcel·les afectades (residencial/comercial, agrícola, industrial o de reserva natural), tenint en compte la seva ubicació en la parròquia.

23. Crearem zones de transició (espais verds o agrícoles) amb tractament paisatgístic entre les diferents zones d'interès de cada parròquia, en funció dels seus usos, ja siguin entorns de caràcter cultural (edificis emblemàtics, històrics, i monuments), barris o nuclis antics, o zones industrials.

Reserves naturals i espais de transició

- Reserva natural protegida
- Espai de transició
- Corredors biològics

24. Canviarem la categoria de sòl no urbanitzable (actualment limitada a zones afectades per riscos naturals), per tal d'incloure i protegir zones d'alta sensibilitat i d'interès paisatgístic.
25. Ampliarem les zones de risc (torrents, esbaldregalls, allaus de neu, corrents torrencials, zones inundables) i el seu control a través dels departaments de protecció civil i de medi ambient.
26. Fomentarem els corredors verds al llarg de les valls i incrementarem el límit de canes dels rius. Entenem el riu com un espai natural, verd i lineal que cal cuidar i respectar.
27. Estudiarem la possibilitat d'implantar el concepte de "15 minuts a peu" perquè el ciutadà tingui accés ràpid als serveis essencials, amb l'objectiu d'aconseguir una millor gestió de l'entorn urbà que repercuteixi positivament en la qualitat de vida dels ciutadans.
28. Iniciarem un debat amb els comuns per tal de reduir l'edificabilitat dels plans d'urbanisme parroquials i els coeficients de construcció.
29. Reduirem l'edificabilitat en terrenys de pendent elevat per tal de reduir l'impacte en el sòl de les excavacions i de les estabilitzacions de terreny.
30. Estudiarem noves polítiques de subvencions públiques per al sector agrícola i ramader que permetin enfortir-ne la perdurabilitat econòmica i la sostenibilitat.
31. Reforçarem la cabana d'oví i cabrum, que és un bestiar essencial en la neteja del sotabosc, per la millora forestal i la prevenció d'incendis.
32. Fomentarem de manera decidida i seguint models propers el relleu generacional de les explotacions agrícoles existents i la creació de noves explotacions per fer atractiva la professió.
33. Estudiarem la demanda de noves formacions destinades a professionals del medi ambient, incloent-hi agricultors i ramaders, per assegurar el futur del sector.
34. Promourem de manera decidida el consum de productes locals, com el projecte de cooperativa a Canillo, mitjançant una modificació de la Llei 25/2022, del 30 de juny, d'economia circular.
35. Ampliarem els horts urbans en col·laboració amb els comuns, incloent programes de coneixença intergeneracional amb la voluntat de progressar cap a l'autosuficiència alimentària, cap a estils de vida saludables i cap al reforç de la cohesió social.
36. Potenciarem la creació d'un mercat tradicional gratuït i obert als petits productors i també a empreses agroalimentàries autoritzades de productes locals.
37. Dotarem de més recursos l'educació ambiental infantil amb classes de natura i d'horticultura, i integrarem la problemàtica ambiental i social en l'educació amb tallers específics que tractin, per exemple, el consum raonable i la cuina d'aprofitament, i amb projectes participatius com la reordenació de la zona on es viu.
38. Fomentarem el desenvolupament d'associacions i empreses innovadores amb vocació social o ecològica mitjançant la clarificació del seu estatut jurídic.

2. Sostenibilitat energètica i consum responsable

39. Fomentarem el finançament públic de les grans infraestructures d'energia renovable, considerant que l'energia és un bé d'interès general.

40. Donarem una empenta decidida als projectes de gestió de la biomassa forestal lligats al Pla de l'energia.

41. Elaborarem un Pla Hidrològic Nacional centrat en l'ús racional dels recursos hídrics, amb la participació de tots els sectors implicats, per tal de garantir-ne la disponibilitat per al consum humà, la funció ecosistèmica, l'ús energètic i les mesures de control.

42. Acompanyarem el sector de la neu en la seva transició energètica cap a l'ús de fonts més sostenibles i cap a l'adaptació a l'emergència climàtica.

43. Reforçarem la legislació i els reglaments específics ja existents en matèria d'aigua per tal d'optimitzar els usos de l'aigua de pluja i les aigües grises en les noves edificacions.

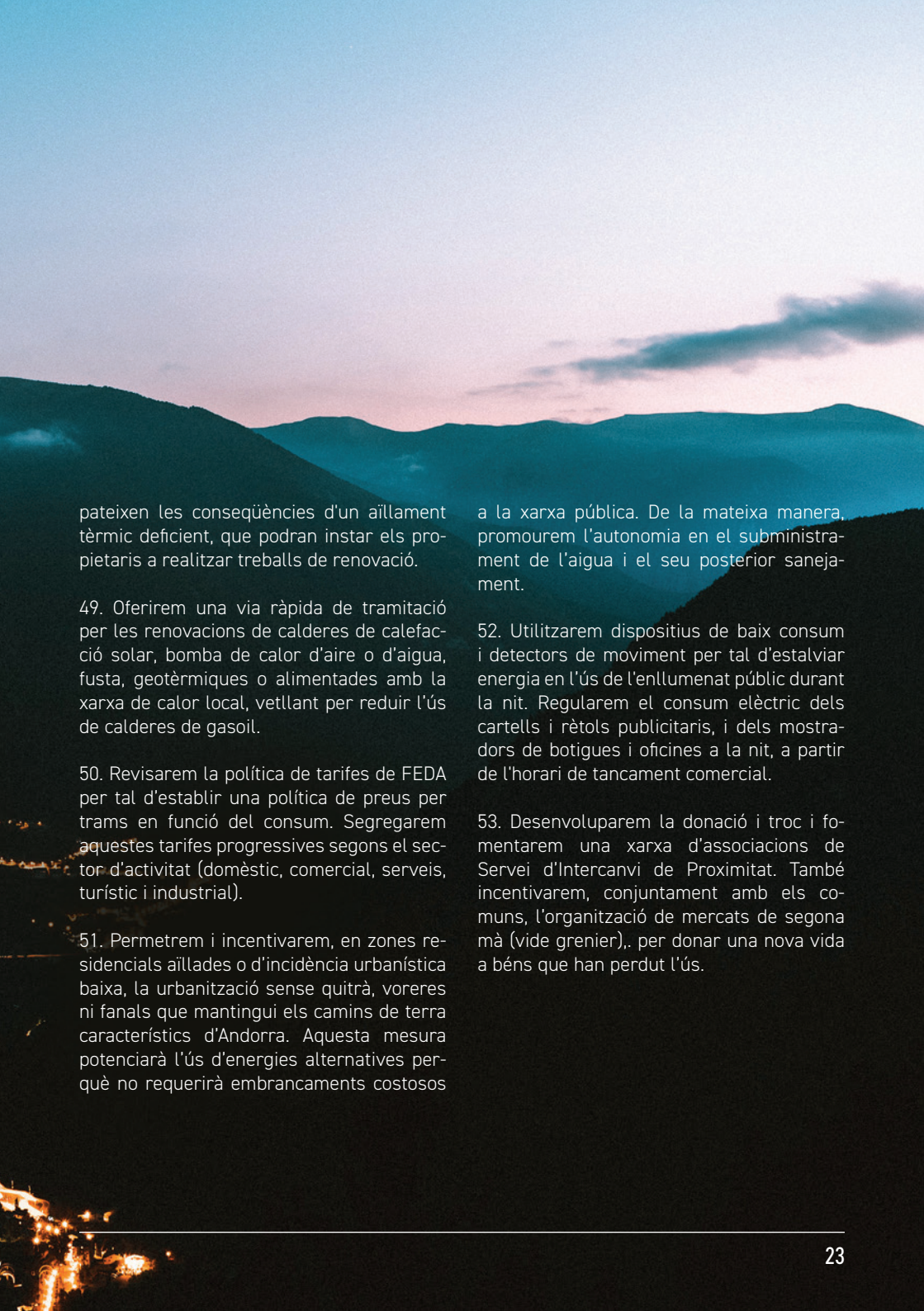
44. Estudiarem ampliar la prohibició dels plàstics d'un sol ús per tal de potenciar el consum sostenible.

45. Incentivarem la compra a granel de productes alimentaris i de neteja, que també afavorirà el petit productor local.

46. Estudiarem amb els majoristes i els seus proveïdors la implantació de la Responsabilitat Ampliada del Productor (RAP) a tot el cicle de vida del producte i la consigna d'envasos de vidre, llaunes i plàstics.

47. Negociarem acords transfronterers i buscarem sinergies puntuals en matèria de gestió de residus amb Catalunya i Occitània, on existeix una indústria de reciclatge desenvolupada. • Promourem l'ús eficient dels recursos energètics en el parc immobiliari existent, començant pels habitatges i els edificis terciaris, on el consum és més elevat.

48. Donarem empara legal als llogaters que

pateixen les conseqüències d'un aïllament tèrmic deficient, que podran instar els propietaris a realitzar treballs de renovació.

49. Oferirem una via ràpida de tramitació per les renovacions de calderes de calefacció solar, bomba de calor d'aire o d'aigua, fusta, geotèrmiques o alimentades amb la xarxa de calor local, vetllant per reduir l'ús de calderes de gasoil.

50. Revisarem la política de tarifes de FEDA per tal d'establir una política de preus per trams en funció del consum. Segregarem aquestes tarifes progressives segons el sector d'activitat (domèstic, comercial, serveis, turístic i industrial).

51. Permetrem i incentivarem, en zones residencials aïllades o d'incidència urbanística baixa, la urbanització sense quitrà, voreres ni fanals que mantingui els camins de terra característics d'Andorra. Aquesta mesura potenciarà l'ús d'energies alternatives perquè no requerirà embrancaments costosos

a la xarxa pública. De la mateixa manera, promourem l'autonomia en el subministrament de l'aigua i el seu posterior sanejament.

52. Utilitzarem dispositius de baix consum i detectors de moviment per tal d'estalviar energia en l'ús de l'enllumenat públic durant la nit. Regularem el consum elèctric dels cartells i rètols publicitaris, i dels mostradors de botigues i oficines a la nit, a partir de l'horari de tancament comercial.

53. Desenvoluparem la donació i troc i fomentarem una xarxa d'associacions de Servei d'Intercanvi de Proximitat. També incentivarem, conjuntament amb els comuns, l'organització de mercats de segona mà (vide grenier), per donar una nova vida a béns que han perdut l'ús.

3. Mobilitat

54. Impulsarem decididament i mitjançant partides plurianuals un nou sistema de transport col·lectiu entre Sant Julià de Lòria i Escaldes-Engordany, previ estudi amb experts independents de les opcions del tramvia, el troleibús i l'innovador sistema de tramvia sense rails. Connectarem els punts d'inici i finalització de la línia amb el transport públic i amb aparcaments multimodals. La flota d'autobusos que actualment es destina a les línies del sud del país es reorientarà a reforçar les del nord.

55. Continuarem negociant amb França i Espanya el desenvolupament d'un sistema de tren que arribi fins al Principat i tingui una connectivitat de qualitat.

56. Activarem una concessió administrativa pel desenvolupament d'un sistema nacional de vehicles elèctrics compartits.

57. Finalitzarem el vial de desviació del poble de Sant Julià per tal de millorar la qualitat de vida a la parròquia i fer més àgil la sortida viària del país.

58. Farem un estudi sobre la gestió de la circulació dins de la Massana i de la desviació prevista a la parròquia, per tal d'agilitzar el trànsit a les Valls del Nord i disminuir la presència de vehicles a l'interior del poble.

59. Durem a terme un pla estratègic a llarg termini per tal de donar ús als aparcaments situats a la perifèria del país, connectant-los amb una xarxa eficient de transport públic.

60. Iniciarem un diàleg amb agents privats i companyies aèries amb els objectius de determinar quines destinacions de l'aeroport d'Andorra-La Seu d'Urgell són més viables econòmicament, minimitzar les rutes deficitàries i optimitzar l'aportació pressupostària del Govern. Cal fer un esforç per detectar quines altres companyies aèries estan interessades a operar vols des de l'aeroport.

61. Qüestionarem l'heliport de la Caubella i estudiarem la viabilitat de rescatar la concessió administrativa.

62. Promourem que hi hagi connexió a peu entre tots els nuclis urbans del país (vobres, camins rals i altres) i col·laborarem amb els comuns per tal d'embellir els trams del passeig del riu.

63. Utilitzarem murs de pedra seca, cobertes vegetals, ferro rovellat i altres elements tradicionals per embellir les carreteres generals.

64. Legislatrem per tal de crear una targeta única nacional d'aparcaments amb tarifes reduïdes per a la població resident.

65. Promourem un urbanisme més concentrat en la construcció de noves urbanitzacions, que ha de permetre, a mitjà i a llarg termini, una menor dependència del transport privat.

66. Promourem el teletreball per aconseguir descongestionar la xarxa viària, reduir la contaminació i millorar la conciliació laboral. També acompanyarem les empreses i asso-

ciacions empresarials amb legislació i programes específics per fer-ho possible.

67. Integrarem els hàbits de conducció respectuosa amb les baixes emissions dins del temari de proves per a l'obtenció del permís de conduir.

68. Assegurarem que els horaris i la freqüència de la xarxa d'autobusos públics siguin compatibles amb els horaris dels sectors dedicats al comerç i als serveis. També redefinirem les rutes i les freqüències perquè s'adaptin més a les necessitats dels usuaris.

69. Redefinirem el programa Engega per tal d'introduir la subvenció de vehicles tèrmics lleugers, bicicletes elèctriques i altres tipologies de vehicles sostenibles.

03

Teixint
comunitat des
de la cultura,
l'educació i
l'esport.

Un dels pilars del país és el seu teixit social i sentiment de comunitat. La cultura, en qualsevol de les seves diverses manifestacions, és un element fonamental per la cohesió: ens recorda d'on venim i ens orienta cap al futur. L'educació és una de les eines que contribueixen a una societat justa, cohesionada, integradora i preparada per als reptes de futur. Des de Concòrdia treballarem per garantir els mitjans necessaris perquè sigui de qualitat i innovadora. Finalment, entenent l'esport com una eina de desenvolupament personal i en grup, promourem que aquest sigui més inclusiu i tingui més recursos en els seus diferents nivells de rendiment.

1. Cultura

70. Crearem un Espai Cultural a la zona que actualment ocupa l'aparcament del Consell General. Aquest espai englobarà un àmbit en el qual explicarem el relat històric nacional, un centre nacional dedicat a la creació, la mostra i la recerca amb espais dedicats a les diferents activitats i arts, i també un hotel d'entitats. Aquest darrer espai possibilitarà:

- Donar suport i projecció a artistes i autors emergents amb formacions i mentoratge de creadors contrastats.
- Conduir projectes vers la seva viabilitat i autonomia.
- Dinamitzar la comunitat i incrementar la projecció de l'economia local.
- Propiciar el diàleg públic sobre temàtiques concretes.

71. Rehabilitarem els jardins de la Casa de la Vall, aprofitant l'Espai Cultural, amb la voluntat d'integrar-los al barri i convertir-los en un indret dinàmic i de trobada on hi haurà un amfiteatre públic amb 400 localitats per fer actes a l'aire lliure.

72. Dotarem els museus d'Andorra de més continguts pedagògics i potenciarem el seu funcionament en xarxa, vinculant-los amb els centres educatius per tal que els primers a promocionar els museus del país siguin els infants mateixos.

73. Treballarem en la dinamització dels museus actuals per integrar-los dins d'un relat nacional que compti amb el patrimoni existent. Integramos espais que expliquin el relat des de la presència dels primers habitants a les valls fins al patrimoni industrial i turístic de mitjan segle XX: de la prehistòria fins a les cases Rull, Rossell i Cristo i els temps actuals.

74. Donarem un ús cultural i obert a la ciutadania a Casa Rossell, un dels millors actius patrimonials de l'administració.

75. Millorarem les instal·lacions i ampliarem la Biblioteca Pública del Govern, actualment ubicada a Prada Casadet.

76. Modificarem la Llei del patrimoni cultural augmentant els metres de perímetre de protecció provisional dels monuments declarats pendents d'entorn de protecció definitiu, i completarem aquests entorns per tal d'assegurar el gaudi dels nostres monuments nacionals a les generacions actuals i futures.

77. Augmentarem la deducció de la quota de tributació de l'IRPF fins al 40% del valor del donatiu quan es dediqui al mecenatge social, cultural o esportiu d'entitats sense ànim de lucre.

78. Legislatrem el dret de tempteig de l'administració pública sobre els béns d'interès cultural i altres edificis emblemàtics del país a fi de permetre que el sector públic iguali qualsevol proposta de compra feta per part d'un privat.

79. Modificarem el tipus de l'IGI al 0% dels productes culturals creats a Andorra per generar un estímul fiscal i afavorir-ne el consum.

80. Utilitzarem la nostra llengua en la denominació d'actes, campanyes i organismes públics enfront de llengües estrangeres.

81. Vincularem la renovació del permís de residència i treball a l'aprenentatge progressiu de la llengua catalana i ens assegurarem que el Govern ofereix els recursos suficients per fer-ho possible.

82. Impulsarem juntament amb les empreses del país un programa públic per tal de conciliar les classes de català amb els horaris de treball.

83. Instaurarem, donat que l'audiovisual pot esdevenir un sector de futur, el cofinançament de produccions andorranes per part de RTVA i d'Andorra Turisme. Així mateix, fomentarem la creació de l'Institut Andorrà del Cinema, de caràcter privat, ens d'interlocució amb el sector.

84. Potenciarem la cultura popular, les festes d'interès cultural i les tradicions d'Andorra, recolzant les entitats i associacions que promouen i preserven el nostre patrimoni immaterial, i les integrem en l'estratègia de promoció turística del país.

85. Dotarem els artistes, escriptors, músics i creadors de continguts d'Andorra de recursos addicionals de finançament per tal de diferenciar els projectes empresos per professionals del sector d'aquells duts a terme de forma vocacional.

86. Aprofitarem l'experiència Faber per replicar i fer extensiu el model a més artistes, investigadors i col·lectius, promoure l'intercanvi entre creadors, connectar el catàleg actualitzat d'oportunitats internacionals per a artistes del país i crear circuits per tal que els artistes es puguin professionalitzar. Incentivarem així la diplomàcia cultural.

87. Desenvoluparem una subvenció per donar suport a creadors novells de qualsevol disciplina artística per tal que puguin dedicar-se sense precarietat a la seva obra.

88. Revisarem la legislació de la Societat de Gestió Col·lectiva de Drets d'Autor i Drets Veïns del Principat d'Andorra (SDADV) per tal de millorar la gestió dels drets d'autor i de drets veïns.

89. Promourem el treball en xarxa entre promotors culturals (siguin públics o privats) per evitar superposicions d'esdeveniments i incrementar el públic objectiu amb campanyes específiques. També millorarem l'experiència d'usuari de l'agenda.ad amb un filtratge més intuïtiu dels actes del calendari.

90. Estudiarem la manera d'agilitzar, juntament amb els serveis de duana dels països veïns, els tràmits necessaris per als artistes andorrans.

91. Impulsarem un llibret de benvinguda amb tota la informació necessària per conèixer l'oferta cultural al Principat per a tots els nous residents. El llibret també inclourà un repertori de les associacions i les institucions que ajuden a una adaptació ràpida al país.

92. Protegirem els artistes locals amb l'establiment de quotes de contractació i assegurarem la seva participació en els festivals internacionals. Aquesta mesura permetrà el desenvolupament professional de l'escena artística local.

93. Integrarem les escultures i l'art urbà dins el nostre territori i urbanisme, i defugirem especialment les rotondes escultura.

2. Educació

94. Analitzarem i avaluarem els resultats i l'estat actual del sistema educatiu andorrà. Aquest procés es realitzarà mitjançant el diàleg i la transversalitat de les diferents perspectives que existeixen dins de la comunitat educativa. També farem un estudi de necessitats i de clima amb la intenció de destensar el sistema, propiciar l'adaptació als canvis i reforçar els valors originaris de l'Escola Andorrana.

95. Proporcionarem els recursos necessaris per reduir a un màxim de 20 alumnes per aula als centres de primera i segona ensenyança, amb la finalitat de garantir la qualitat de l'ensenyament i l'atenció personalitzada a l'alumnat.

96. Fomentarem l'ús de metodologies innovadores en els diferents nivells educatius que aprofitin el potencial de l'aprenentatge a l'aire lliure i integrin l'entorn social i el medi natural del país.

97. Farem públics els resultats dels informes (entre els quals l'informe PISA i l'índex de fracàs escolar) i les dades educatives d'interès general, garantint-ne el caràcter anònim, a fi de proporcionar informació útil per a la valoració de la qualitat de l'educació. Farem especial atenció a l'ús de les dades i els estudis socioeconòmics dels centres per combatre la segregació escolar. S'ha de publicar la totalitat de les dades disponibles i no solament aquelles que siguin políticament convenients.

98. Obrirem els espais esportius i d'esbarjo de les escoles fora de l'horari lectiu a fi que la ciutadania i associacions puguin fer-ne ús per dur a cap activitats formatives i de lleure.

99. Crearem una xarxa d'escoles contra l'assetjament escolar mitjançant l'aplicació de protocols, formacions i programes de reconegut èxit internacional per garantir la convivència als centres escolars.

100. Potenciarem i promourem la qualitat dels projectes de centre així com la inspecció, amb l'objectiu de garantir la qualitat educativa i fomentar l'autonomia dels centres educatius.

101. Facilitarem que aquells estudiants de batxillerat que ho desitgin puguin cursar de forma complementària al seu pla d'estudis assignatures de tercer cicle de la Universitat d'Andorra. Això els portarà a descobrir noves disciplines i a entendre el funcionament de l'ensenyament universitari.

102. Impulsarem una nova oferta d'educació en el lleure, optativa i fora de l'horari lectiu, vinculada a l'entorn pirinenc. El seu objectiu serà conèixer millor el territori en convivència i fomentar el creixement personal, i també oferir una alternativa a l'oci centrat en la tecnologia.

103. Desenvoluparem la carrera professional del personal del cos d'educació i en reconeixem l'experiència, atenent les reclamacions i aportacions sorgides de les taules sectorials

(els espais de diàleg amb la comunitat educativa).

104. Impulsarem polítiques que tindran com a objectiu estudiar les places disponibles al cos d'educació, garantir dades i recursos addicionals i disminuir el nombre de persones amb règim eventual.

105. Potenciarem els projectes integradors en totes les escoles per aprofundir en l'ensenyament de les institucions, la història i la biodiversitat d'Andorra. Donarem també un impuls a la formació en participació ciutadana i democràtica.

106. Potenciarem l'ensenyament de les llengües al sistema educatiu andorrà, garantint-ne la continuïtat a tots els nivells i formacions. Reforçarem el rol de les llengües francesa i anglesa.

107. Generarem i millorarem polítiques que garanteixin recursos formatius i tecnològics per contribuir a consolidar competències digitals per a l'alumnat i professorat.

108. Promourem l'accés a la formació al llarg de la vida (formació d'adults) i donarem recursos addicionals d'acompanyament formatiu no presencial en les titulacions de graduat escolar, batxillerat professional i batxillerat general per la via de candidats lliures.

109. Promourem l'ampliació de l'oferta pública d'aprenentatge d'idiomes al país creant sinergies amb la Universitat d'Andorra i amb el centre de formació al llarg de la vida. Negociarem amb les ambaixades portuguesa i americana per teixir aliances per l'ensenyament de reforç de les dues llengües al país. El model de referència serà el del Lycée Com-

te de Foix, que ofereix classes gratuïtes de llengua francesa de diferents nivells.

110. Crearem un programa d'intercanvi optatiu de caràcter semestral per als estudiants de secundària i de batxillerat del país que permeti la integració a escoles de països estrangers i el desplaçament dels estudiants de les escoles de destí a Andorra. L'objectiu d'aquest programa és millorar el coneixement de llengües dels estudiants i aprofitar la riquesa de l'intercanvi cultural.

111. Canviarem la legislació per tal d'obligar que totes les titulacions oficials andorranes tinguin un codi QR que permeti comprovar la seva autenticitat, facilitant les convalidacions.

Ensenyament superior i recerca

112. Crearem un Pla Estratègic de l'Ensenyament Superior per impulsar el sector i millorar la qualitat de l'oferta acadèmica i la recerca al país. Treballarem, juntament amb el Comú de Sant Julià de Lòria, per tal d'enfortir la parròquia com a espai universitari de referència. Impulsarem Sant Julià de Lòria perquè es converteixi en un focus d'atracció i retenció del talent.

113. Promourem la construcció d'una residència universitària, que permetrà captar alumnat i professorat visitant estranger, prioritzant la utilització d'edificis ja existents.

114. Revisarem els criteris per l'establiment de centres d'ensenyament superior estrangers al país per tal de garantir projectes de qualitat, així com el procés de creació de titulacions estatals d'ensenyament superior, i assegurar el seu interès estratègic.

115. Promourem la modificació del Reglament d'ordenació de les titulacions estatals per reduir el termini de la renovació dels plans d'estudis, amb l'objectiu de garantir la seva qualitat i millora contínua.

116. Impulsarem la creació d'un programa nacional de doctorat en empresa (doctorat industrial), cofinançat públicament, per tal que sigui possible compaginar la recerca amb la pràctica a les empreses del país. Crearem així noves sinergies entre les universitats i el sector privat.

117. Garantirem una dotació pressupostària adequada per a la Universitat d'Andorra que permeti impulsar les seves tasques de docència i de recerca.

118. Treballarem per aconseguir el reconeixement acadèmic i les convalidacions de tots els bàtxelors, estudis de màster i de doctorat cursats als centres d'ensenyament superior que es troben a Andorra amb la finalitat que els estudiants del país tinguin facilitat per exercir la seva professió fora.

119. Promourem l'ampliació de la xarxa de mobilitat internacional de l'alumnat, del professorat i del personal tècnic i de suport de la Universitat d'Andorra.

120. Revisarem el sistema de beques públiques per garantir que tothom tingui accés a l'ensenyament superior, i proporcionarem una ajuda suficient a totes les famílies amb recursos econòmics reduïts. Assegurarem que els barems per a l'atorgament d'aquestes ajudes siguin realistes.

121. Ampliarem el sistema de beques de mèrit finançant la matrícula de tots els estudiants que obtinguin un resultat acadèmic per sobre del llindar establert pel Ministeri d'Educació i Ensenyament Superior. L'import abonat serà equivalent per cada un dels estudiants.

122. Assegurarem que les beques del Ministeri d'Educació i Ensenyament Superior s'atorguin amb anticipació suficient abans de l'inici dels estudis dels alumnes.

123. Vetllarem per la inclusió i el reconeixement dels itineraris formatius flexibles perquè l'ensenyament superior pugui adaptar-se millor a les necessitats de l'alumnat.

124. Promourem la captació i retenció del talent investigador creant incentius, com ara premis i beques de recerca, en àmbits estratègics per al país. Fomentarem la recerca en àrees relacionades amb la millora de la qualitat de vida, el medi ambient i el desenvolupament econòmic sostenible.

125. Recuperarem la beca Manuel Mas d'estudis polítics i la beca Pere Canturri d'estudis històrics, però les reformularem de manera que vagin dirigides a investigadors en qualsevol etapa de la vida investigadora i les dotarem adequadament.

126. Reformularem els actuals ajuts de temàtica andorrana, que aniran dirigits a l'alumnat d'ensenyament superior que vulgui fer treballs sobre la realitat del país, en qualsevol àmbit disciplinari.

127. Reforçarem la tasca d'Andorra Recer-

ca i Innovació en la creació de coneixement mitjançant la recerca pròpia i l'elaboració d'indicadors per a l'anàlisi de la realitat andorrana amb la finalitat de proposar i planificar polítiques públiques adaptades a les necessitats del país.

128. Estudiarem la possibilitat de crear un fons econòmic perquè centres de recerca o persones del país puguin participar en projectes de recerca internacionals i Andorra pugui assumir-ne la part econòmica que li correspon.

3. Esports

129. Durem a terme més campanyes i activitats repartides durant l'any per conscienciar a la ciutadania sobre la importància de l'esport per a la salut, per promoure l'activitat física diària i prevenir malalties derivades del sedentarisme.

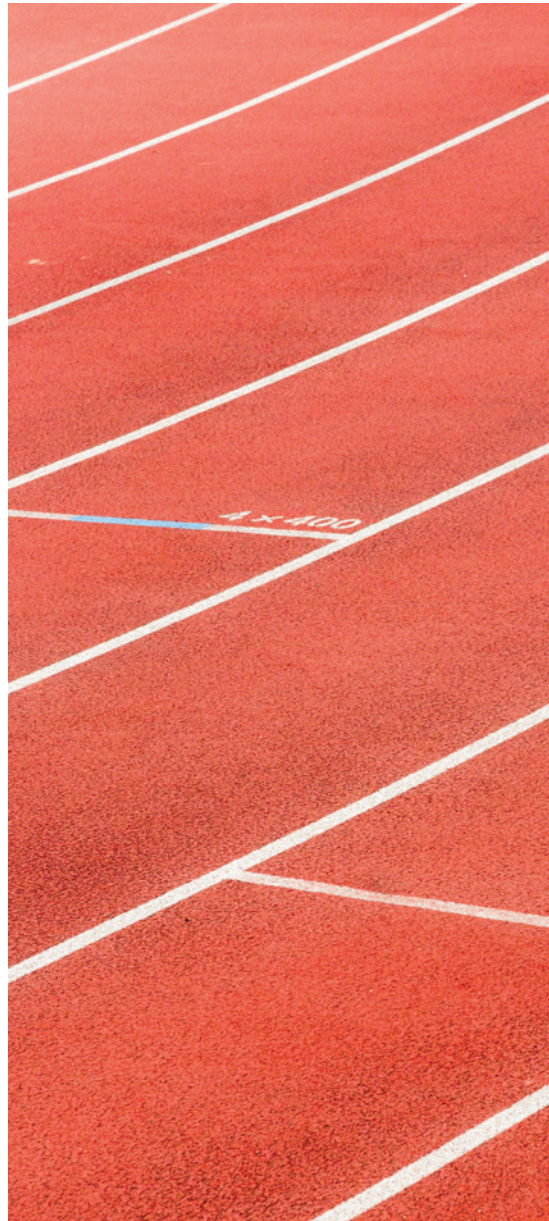
130. Dotarem d'eines i recursos les entitats esportives del país perquè treballin en projectes per captar i potenciar l'esport femení. Treballarem per aconseguir que el màxim possible d'esports col·lectius tinguin equips femenins que representin Andorra en les competicions nacionals i internacionals.

131. Millorarem el programa esport-estudi perquè sigui accessible a totes les modalitats esportives i estudiarem la possibilitat de crear un centre d'esportistes per estudiants de secundària i batxillerat que pugui captar talent de fora del país.

132. Oferirem formacions als actors principals de l'esport en relació amb la diversitat, la igualtat de gènere i la inclusió de tots els col·lectius en les activitats esportives que es duguin a terme al país.

133. Promourem l'organització de jornades d'esport inclusiu per als col·lectius que requereixen adaptació en l'esport.

134. Optimitzarem les instal·lacions esportives del país, inclòs el Centre de Tecnificació Esportiva d'Ordino (CTEO) i el pavelló de Go-

vern, per tal que el màxim de persones i entitats en facin ús. Aprofitarem les sinergies amb instal·lacions privades, com el centre d'alt rendiment "Icònic".

135. Facilitarem la inserció al món laboral als esportistes d'alt rendiment i professionals que durant anys han representat el país en competicions internacionals.

136. Impulsarem la signatura de convenis amb universitats estrangeres per tal de facilitar la compaginació de l'esport amb els estudis acadèmics als esportistes d'alt rendiment del país.

137. Treballarem amb l'Escola de Formació de Professions Esportives i de Muntanya (EFPEM) per tal d'incloure-hi un programa formatiu per directors tècnics i entrenadors de base i d'alt rendiment.

138. Buscarem sinergies amb l'Agència Andorrana Antidopatge per col·laborar en la difusió, prevenció i lluita contra el dopatge.

139. Mantindrem, a través de les jornades de "L'esport ens connecta", el format de xerrades temàtiques per donar visibilitat a temes minoritaris relacionats amb l'esport, i prioritzarem l'equitat de gènere entre els conferenciants. També inclourem intercanvis entre diferents esports per tal de compartir experiències.

140. Organitzarem, juntament amb les entitats esportives que hi vulguin col·laborar, una setmana de portes obertes per promoure l'esport extraescolar entre els infants del país.

04

Benestar,
eix central
de país

El model de benestar ha de guiar el model econòmic, i no a la inversa. És necessari assegurar la qualitat de vida al llarg de les seves diferents etapes, i definir un model de protecció social vigorós i inclusiu, que fomenti la dignitat de la persona, dotant-la d'eines per al creixement personal. La qualitat de vida ha de ser tret distintiu de la societat andorrana. Concòrdia ajudarà a conformar un país que empoderi la societat civil i on cada individu sigui un agent de canvi per contribuir al benestar del país.

1. Afers Socials, joventut i gent gran

Afers Socials

141. Presentarem una Llei del benestar, amb indicadors de seguiment i objectius concrets, per tal de mesurar el nivell de benestar actual i progressar en l'assoliment d'una millor qualitat de vida. Ens volem assegurar de protegir els interessos de les generacions futures.

142. Dotarem de més recursos humans i tècnics el Servei d'Atenció Domiciliària (SAD) i facilitarem el seu accés amb una major flexibilitat horària.

143. Acabarem d'implementar el projecte de la història social compartida, el qual permetrà que tots els tècnics d'Afers Socials del Govern tinguin accés a les consultes i ajudes rebudes per la persona. Ens assegurarem que la informació de caràcter personal estigui protegida i que hi hagi traçabilitat d'accés per part de treballadors públics.

144. Promourem un canvi de model d'organització del Ministeri d'Afers Socials, Joventut i Igualtat, que alliberi els tècnics de les tramitacions administratives en la mesura del possible i automatitzi al màxim els processos no discrecionals. Això ha de millorar la qualitat de l'atenció personalitzada.

145. Garantirem la continuïtat i ampliarem el servei d'educador a domicili, que permet un seguiment més adequat de les problemàtiques familiars i evita un agreujament de les dificultats que puguin existir.

146. Crearem una borsa de treballadors sociosanitaris (cuidadors, infermers, treballadors socials, psicòlegs, terapeutes ocupacionals i altres ocupacions similars) per tal de facilitar la cobertura de llocs de treball en l'àmbit social i crear una xarxa de suport, sigui per unes hores o de forma indefinida.

Infància, joventut i famílies

147. Promourem que els preus de les escoles bressol siguin més equitatius ajustant-los a la renda familiar mitjançant bonificacions, prèvia acreditació per part de la família.

148. Dinamitzarem i dotarem de més recursos les escoles de pares i mares, ampliant les activitats i el servei que ofereixen actualment.

149. Centralitzarem el servei del CRAE en un mateix espai amb la finalitat de millorar la qualitat de vida dels menors tutelats i l'atenció donada, optimitzar els recursos humans i millorar la coordinació de l'equip treballador.

150. Reorientarem i potenciem la funció de l'educador de carrer, aprofitant la figura dels tècnics de joventut, per facilitar l'apropament i acompanyar millor les persones joves. Coordinarem aquest servei amb les escoles del país.

151. Ampliarem el concepte de família nombrosa perquè vagi més enllà de la família nuclear incloent-hi familiars a càrrec. Les bonificacions i ajuts econòmics vinculats a aquesta categoria han d'anar lligats al nivell d'ingressos del nucli familiar.

152. Promourem la modificació del Codi penal per canviar l'edat de consentiment sexual dels 14 anys actuals als 16.

153. Reformularem els espais dedicats a persones joves per tal que aquests siguin autogestionats per les mateixes i promovent activitats addicionals del seu interès.

Gent Gran

154. Desenvoluparem un programa d'intervencions comunitàries i acompanyament psicològic per a persones vulnerables per combatre la soledat no desitjada.

155. Impulsarem una col·laboració publico-privada amb les agències de viatge nacionals per organitzar viatges en grup per a la gent gran.

156. Apostarem per habilitar un telèfon específic gratuït que ofereixi informació i suport durant la gestió dels tràmits amb l'administració per tal de reduir al mínim la possible bretxa digital de la gent gran. Considerem que la ciutadania ha de disposar de tota la informació sobre els seus drets.

157. Facilitarem als propietaris d'edificis que ho desitgin la seva transformació en pisos amb serveis compartits. Moltes de les persones que no poden estar soles al seu domicili no necessàriament han d'estar ingressades en un centre sociosanitari. Amb un suport logístic suficient (bugaderia, restauració, compliment de medicació i altres serveis rellevants) podrien residir en un pis tutelat.

158. Potenciem i dotarem de més recursos el Servei d'Atenció Domiciliària (SAD) per fer possible que els usuaris romanguin al seu domicili, sense necessitat d'ocupar plaça en un centre sociosanitari.

159. Impulsarem espais de trobada intergeneracional, com era abans la plaça del poble d'Andorra la Vella, per la via d'un urbanisme ciutadà integrador.

160. Crearem un programa que posarà en contacte gent gran i gent jove que volen compartir habitatge, amb l'objectiu de combatre la soledat, fomentar l'intercanvi intergeneracional i compartir les despeses.

161. Reservarem dins de les noves promocions d'habitatge públic unitats específiques per a la gent gran amb recursos reduïts.

162. Impulsarem un programa nacional de menús a domicili per tal de poder donar una alimentació equilibrada a la gent gran amb mobilitat reduïda, en col·laboració amb els comuns.

163. Treballarem per prevenir les necessitats d'envelliment de la població a mitjà i a llarg termini i poder oferir els recursos adequats a les situacions de dependència.

164. Definirem programes d'activitats de lleure i d'educació dirigits a les persones grans en col·laboració amb els comuns, cosa que ens permetrà sumar esforços i evitar que els esdeveniments coincideixin.

165. Millorarem l'accessibilitat a les infraestructures de la via pública.

2. Igualtat

166. Crearem el Departament d'Igualtat, que reabsorbirà l'actual Àrea d'Igualtat i l'Institut Andorrà de les Dones, el seu personal i les seves competències. Dotarem aquest departament adequadament per tal que pugui desenvolupar els seus projectes.

167. Crearem la figura de la persona delegada d'igualtat entre els diferents departaments de Govern per promoure una aplicació transversal de les polítiques d'igualtat.

168. Crearem avantatges fiscals per les empreses de menys de 50 treballadors que desenvolupin un pla d'igualtat i per aquelles que implementin mesures de conciliació laboral i familiar a la seva plantilla.

169. Promourem l'habitatge compartit entre persones víctimes de violència de gènere, per aquelles que ho desitgin, com a mesura per combatre la soledat.

170. Ens assegurarem que el seguiment dels casos de violència de gènere es faci per part d'un equip professional i no per una sola persona, per evitar canvis i rotació en la figura que fa el seguiment de la víctima.

171. Desplegarem reglamentàriament la Llei per a l'aplicació efectiva del dret a la igualtat de tracte i d'oportunitats i a la no-discriminació entre dones i homes.

172. Implementarem l'equiparació del permís de maternitat i de paternitat, prèvia comprovació de la viabilitat econòmica de la mesura, com a eina de corresponsabilitat en l'àmbit familiar. Aquest permís no serà per import superior al salari mitjà interprofesional.

173. Implementarem accions de formació en igualtat de gènere i diversitat entre els sectors de l'administració pública, l'educació, l'ordre públic, la salut i la justícia.

174. Continuarem apostant per la sensibilització sobre la violència de gènere entre els infants i els adolescents com a mitjà de prevenció.

175. Crearem les condicions legals necessàries per garantir els drets fonamentals del col·lectiu LGTBIQ+ en àmbits com l'educació, la salut, la família, la cultura, la participació política i social, el mercat de treball i els mitjans de comunicació.

176. Garantirem que dins del nou Departament d'Igualtat hi hagi personal especialitzat en l'acompanyament de les persones transgènere. Així mateix, promourem un pla de formació específic per als professionals del sector sanitari i educatiu sobre l'acompanyament de les persones transgènere.

177. Garantirem la implementació de les mesures contingudes a la Llei de mesures urgents per a l'aplicació del conveni relatiu als drets de les persones amb discapacitat.

178. Revisarem i ampliarem els programes existents d'ocupació de les persones amb discapacitat.

179. Aplicarem mesures d'accessibilitat sen-

sorial i cognitiva per facilitar l'accés de les persones que ho necessiten a les administracions públiques, les institucions sanitàries, judicials i educatives i al transport públic.

180. Crearem "l'hora silenciosa" als serveis de tràmits dels edificis administratius, marcant un període i hora concreta setmanal en què es redueixi la contaminació acústica, pensant en aquelles persones amb hipersensibilitat sensorial. Aquesta mesura té per objectiu afavorir la inclusió social de les persones amb Trastorn de l'Espectre Autista (TEA) i d'altres col·lectius afectats.

3. Salut

181. Reforçarem el rol del Ministeri de Salut al capdavant de les polítiques públiques sanitàries del país. Aquest rol s'ha de centrar a recuperar el Pla de salut integral dissenyat fa uns anys per professionals del país, que no s'ha desplegat. L'actualitzarem i l'implementarem dotant d'estabilitat i solidesa el sector de la salut, per tal que els col·lectius professionals puguin afrontar els reptes que ens presenta el futur.

182. Farem un estudi per a la millora del Servei Andorrà d'Atenció Sanitària (SAAS), amb una diagnosi de la disponibilitat de personal, l'adequació en la provisió del servei, les necessitats tècniques i logístiques i el clima laboral. Oferirem també recursos als professionals per tal de proveir un servei d'excel·lència.

183. Implementarem, amb la participació dels col·lectius implicats, una guia de bones pràctiques clíniques i assistencials. Hi treballarem amb personalitats contrastades i independents, amb la garantia que els professionals disposin de coneixement actualitzat.

184. Reforçarem el control de la despesa sanitària per tal que cada nova inversió reverteixi en la qualitat de l'atenció al pacient.

185. Promourem l'ús de teràpies innovadores per tal de dur a terme programes personalitzats de salut, millorar la prevenció, fer més efectius els tractaments i disminuir els costos sanitaris a llarg termini.

186. Revisarem i completarem els plans nacionals en prevenció de la salut, entre els quals els de consum de drogues i de conducta alimentària.

187. Ens assegurarem que en els principals Centres d'Atenció Primària es disposa d'un metge de capçalera durant el dia, fet que reduirà el col·lapse actual del servei d'urgències de l'hospital.

188. Despenalitzarem l'avortament i després el legalitzarem. Defensarem el dret a decidir de la dona sobre el seu embaràs, dins de terminis mèdicament raonables. Respectarem l'objecció de consciència dels professionals mèdics, tot garantint l'exercici del dret. Tindrem en compte els possibles efectes del canvi legislatiu en l'equilibri institucional i iniciarem, prèviament a la legalització, consultes amb els serveis d'ambdós coprínceps per reduir al màxim l'impacte institucional de permetre l'avortament al país.

189. Crearem un impost sobre les begudes ensucrades que mantingui l'existència d'un diferencial de preu suficient respecte als països veïns. Serà un impost de caràcter finalista i la seva recaptació serà destinada a mesures de prevenció de l'obesitat, la diabetis i altres malalties.

190. Reformularem el servei de la Unitat de Conductes Addictives per tal de desestigmatitzar-lo, assegurant l'anonimat dels seus usuaris amb un accés comú. El dotarem de

més recursos per tal de detectar en fases inicials les addiccions i facilitar-ne el tractament.

191. Inclourem l'atenció als familiars d'adictes donant-los suport psicològic per tal de pal·liar l'impacte emocional que pateixen.

192. Continuarem desenvolupant l'aplicació AndorraSalut per tal de crear un portal de telemedicina global que incrementi la qualitat de l'atenció al pacient. Tot i això, també garantirem una atenció presencial a qui no disposi de mitjans o coneixements tecnològics.

193. Assegurarem la transparència en l'accés a la informació mèdica: els pacients han de poder conèixer quins professionals han accedit a les seves dades.

194. Consensuarem amb tots els actors implicats (SUM, Protecció Civil, Creu Roja, Bombers i ambulàncies privades) un sistema de transport sanitari eficient que conservi la qualitat per al pacient i sigui adient a la dimensió del país.

195. Incorporarem, de forma conjunta entre els ministeris d'Educació i de Salut, activitats de prevenció des de la primera infància, establint una temàtica mensual a les escoles relacionada amb els hàbits de vida saludable i la cura del cos, com ara la nutrició, l'exercici físic, el son o el bon ús de les noves tecnologies, ja que són indispensables per a una vida plena. El Ministeri de Salut proporcionarà un banc d'activitats perquè se'n dugui a terme com a mínim una per cada temàtica, de forma adaptada per centres i grups d'edat.

196. Fomentarem l'autonomia de la gent gran, implementant un sistema de cribratge per tal d'anticipar l'aparició de malalties i reduir així la incidència i la gravetat de les afectacions.

197. Crearem una base de dades pública amb informació anònima sobre les principals patologies que afecten la població del país per tal de conèixer-ne la incidència, prevalença i l'activitat assistencial. Compartirem aquesta informació amb els registres internacionals de referència.

198. Donarem visibilitat i promourem la desestigmatització de les patologies de salut mental i, tal com reclamen els familiars, buscarem una nova localització del servei i el dotarem de més professionals, dins de la disponibilitat pressupostària del Govern.

199. Crearem el registre de malalties minoritàries, reivindicació històrica del col·lectiu de persones afectades per aquestes malalties, i actualitzarem el llistat actual d'acord amb els estàndards internacionals.

200. Incorporar a la cartera de serveis les especialitats de psicologia, podologia i nutricionista quan sigui derivació del metge de referència.

05

**Economia
innovadora:
diversificació,
talent i
oportunitats**

El creixement del nostre país ha de ser fruit d'iniciatives andorranes que generin atractius, i la inversió estrangera ha de ser complementària a aquestes activitats i propostes, sempre que sigui diversa i innovadora. Les persones empresàries de llarga trajectòria i també les emprenedores que ara comencen han de ser escoltades pel Govern, que els ha de donar suport. Alhora, cal promoure espais d'entesa i de representació en el mercat laboral per cohesionar tots els actors implicats. Hem de promoure el talent, evitar-ne la fuga, i incentivar la capacitat de creació d'oportunitats.

1. Economia, emprendoria i diversificació econòmica (pensions)

201. Reorientarem el model d'inversió estrangera, permetent aquesta únicament en els casos en els quals la proposta sigui diversificadora pel mercat andorrà, protegint els negocis locals.

202. Agilitzarem els tràmits per a l'obtenció dels permisos relatius a la inversió estrangera quan aquesta sigui d'alt valor afegit, creadora de llocs de treball i no substitutiva del teixit econòmic andorrà.

203. Ampliarem la bonificació de nous i petits autònoms per tal d'estimular i acompanyar aquest sector econòmic que tan vital és per l'economia andorrana.

204. Crearem la figura d'activitat intermitent econòmica per assegurar la cobertura de la CASS a microemprenedors, persones que presten puntualment els seus serveis, com poden ser classes particulars, petits treballs de bricolatge o la venda de productes agrícoles de petites produccions. D'aquesta manera promourem l'emprenedoria tot reduint l'economia submergida.

205. Promourem la contractació de professionals del país per part dels residents que treballen per compte propi, com els creadors de contingut i nòmades digitals.

206. Estimularem per la via fiscal que les empreses duguin a terme programes de responsabilitat social corporativa en qüestions d'igualtat, sostenibilitat i inclusió.

207. Ampliarem el topall de les quotes de cotització d'autònoms a la CASS per tal d'ampliar les cotitzacions de forma proporcional per part de les persones que més cobren.

208. Canviarem les normes actuals, creant l'obligació que el Govern satisfaci el pagament dels béns, serveis i ajudes públiques en un termini màxim de 30 dies. Sobrepassat aquest termini s'aplicaran interessos de demora.

209. Canviarem la llei perquè el salari mínim augmenti de forma anual indexat a l'IPC.

210. Impulsarem accions per fomentar la creació de cooperatives i donar a conèixer

els avantatges que permet el marc jurídic vigent.

211. Crearem un viver d'empreses tecnològiques d'arrel andorrana situat als terrenys de la recta de la Margineda, on actualment hi ha també previst un parc logístic privat. Aquest desenvolupament ha de permetre aprofitar les sinergies amb les empreses que s'instal·laran a la zona. L'espai permetrà crear un ecosistema d'emprenedoria i donarà visibilitat a les iniciatives per tal que puguin desenvolupar-se i finançar-se amb el sector privat.

212. Fomentarem el retorn del talent al país. Mantindrem una base de dades des del Ministeri d'Economia amb les persones de nacionalitat andorrana que viuen a l'es-

tranger, que identifiqui les seves indústries i especialitats. Ens assegurarem que els perfils d'aquelles persones que ho decideixin siguin compartits amb les empreses andorranes, i donarem coneixement de les oportunitats per a emprendre a Andorra.

213. Aprofitarem els recursos humans i tècnics existents per obrir l'Oficina per a la Internacionalització, que ajudarà les petites i mitjanes empreses a comercialitzar els seus productes i serveis fora de les nostres fronteres.

214. Evitarem que l'administrat hagi de comunicar-se amb diversos departaments o interlocutors a l'hora de dur a terme sol·licituds d'obertura d'empresa o qualsevol altre tràmit empresarial o societari.

215. Farem costat als emprenedors andorrrans amb projectes d'alt valor afegit mitjançant un fons d'inversió públic obert a la inversió privada.

216. Iniciarem un diàleg amb les plataformes de comerç electrònic internacional per tal de potenciar l'accés i la presència dels comerços andorrrans en aquestes.

217. Reabsorbirem Andorra Business (antiga Actua) i Andorra Digital al Govern, integrant l'ens al Ministeri d'Economia, amb l'objectiu de consolidar un equip punter en la projecció econòmica i transició digital d'Andorra.

218. Treballarem amb les organitzacions empresarials, sindicats, associacions i col·legis professionals per donar a conèixer i promoure les eines de resolució alternativa de conflictes com la mediació i l'arbitratge.

219. Establirem un programa pilot per promoure l'ús de la mediació, la conciliació i l'arbitratge en la prevenció i resolució de conflictes laborals i empresarials, juntament amb el Centre de Resolució de Conflictes Empresarials de la Cambra de Comerç i amb el Tribunal Arbitral del Principat d'Andorra.

220. Potenciarem el desenvolupament d'empreses financeres no bancàries com a clau de diversificació econòmica centrada en gestores d'actius i noves formes de finances.

Pensions i CASS

221. Dissenyarem a mitjà termini un canvi de model cap a un sistema de capitalització, en què existeixi una relació directa entre la cotització aportada i la pensió cobrada, seguint el referent dels països de l'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic (OCDE).

222. És una qüestió de responsabilitat pública i de sentit comú trobar una alternativa a l'actual sistema de pensions, que garanteixi la sostenibilitat i alhora asseguri una vida digna a les persones jubilades. Des de la seva creació l'any 1968 no s'ha dut a terme cap modificació substancial a la branca de jubilació de la CASS, malgrat el deute creixent acumulat.

223. Garantirem en tots els casos el salari mínim interprofessional quan s'hagi treballat 35 anys o més. Per fer-ho possible és necessari ajustar els factors de conversió de punts de la CASS en els trams de renda més elevats. Qualsevol altra modificació ha de tenir com a referent els anys de cotització i no l'edat de qui cotitza.

224. Donarem incentius a les empreses perquè es creïn i cofinancin assegurances de jubilació complementàries públiques i privades.

225. Universalitzarem el règim del tercer pagador de la CASS, que s'ha demostrat que no representa un sobrecost per la parapública i facilita les gestions i l'accés a la sanitat a les persones més precaritzades.

226. Dotarem d'eines el sistema per tal de garantir-ne la sostenibilitat i fer més eficient la despesa sanitària, sense afectar la qualitat del servei.

227. Crearem la figura de cuidador de la llar perquè les persones amb familiars a càrrec puguin cuidar-les mantenint la cotització a la CASS.

228. Implementarem mesures de reducció de la jornada laboral a partir de l'edat de jubilació per promoure l'allargament de la vida laboral dels treballadors i empresaris que ho desitgin.

229. Estudiarem la creació d'una branca addicional a les de malaltia i jubilació de la CASS dedicada a la dependència, que englobaria totes les prestacions de caràcter social.

230. Dotarem d'eines el sistema per tal de garantir-ne la sostenibilitat i fer més eficient la despesa sanitària, sense afectar la qualitat del servei.

231. Crearem la figura de cuidador de la llar perquè les persones amb familiars a càrrec puguin cuidar-les mantenint la cotització a la CASS.

232. Implementarem mesures de reducció de la jornada laboral a partir de l'edat de jubilació per promoure l'allargament de la vida laboral dels treballadors i empresaris que ho desitgin.

233. Estudiarem la creació d'una branca addicional a les de malaltia i jubilació de la CASS dedicada a la dependència, que englobaria totes les prestacions de caràcter social.

2. Treball

234. Impulsarem els canvis legals pertinents en els àmbits d'immigració i relacions laborals per protegir els drets dels treballadors i evitar abusos en les subcontractacions. Assegurarem les condicions contractuals del nostre país per tots els treballadors malgrat ser subcontractats a l'estranger; garantirem la seva aplicació reforçant i agilitzant la coordinació entre ministeris.

235. Fomentarem i acompanyarem empresaris i treballadors en la implementació de comitès d'empresa que contribueixin a la creació d'interlocutors únics i representatius dels treballadors, i reforçarem la protecció de la llibertat sindical. Legislatem perquè es creïn comitès d'empresa, per tal de garantir un diàleg estructurat.

236. Fomentarem les taules de negociació sectorials per tot allò relatiu a salaris, condicions laborals, conciliació familiar i normativa de seguretat i higiene del lloc de treball específiques a cada sector.

237. Modificarem la llei de llibertat sindical de manera consensuada amb els sindicats per ampliar les hores dels representants sindicals segons les seves necessitats i dimensions. Donarem suport als sindicats dels sectors públics i privats amb assessorament independent de caràcter administratiu.

238. Promourem un esperit constructiu entre empresaris, treballadors i el servei d'inspec-

ció per limitar al màxim els eventuais conflictes que puguin sorgir, i dotarem del personal necessari per garantir inspeccions de treball preventives i no únicament reactives.

239. Treballarem amb els diferents actors econòmics per tal que els treballadors que queden exclosos del món laboral o que necessiten noves formacions tinguin possibilitats de reincorporar-se ràpidament a la seva professió.

240. Augmentarem les cotitzacions de la branca general de la part empresarial per a les empreses propenses a accidents laborals. El percentatge de cotització s'incrementarà únicament si l'àrea d'inspecció de treball constata una reincidència en l'incompliment de les seves obligacions en matèria de seguretat i salut en el treball o reiteració d'accidents laborals.

3. Fiscalitat i finances

241. Inclourem un pla de retorn de deute en els pressupostos per tal que aquest sigui, a mitjà termini, únicament utilitzat per al finançament de projectes d'infraestructures vitals per al país.

242. Simplificarem l'actual sistema de presentació de comptes per alleugerir la càrrega burocràtica de les microempreses i autònoms, que representen dos terços de la nostra economia.

243. Reduirem les deduccions, exempcions i bonificacions de l'Impost de Societats (IS) i l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques (IRPF). Aquesta reforma inclourà la modificació de l'exempció pels guanys en la compravenda de participacions o accions en l'IRPF, rendes que actualment no tributen, cosa que permetrà augmentar la recaptació.

244. Aplicarem un pla especial d'inspecció tributària per tal d'assegurar-nos que les rendes de tot obligat tributari quedin incloses en l'IRPF.

245. Crearem l'agència tributària única del Govern i dels comuns per aprofitar millor els recursos, reduir la despesa i assegurar-nos millors instruments de lluita contra el frau fiscal.

246. Modificarem la Llei qualificada de transferències als comuns per tal que els criteris amb els quals es calculen les transferències

de capital depenguin també de la sostenibilitat i del creixement raonable.

247. Farem pública tota la informació referent als crèdits tous concedits pel Govern a empreses durant la Covid, que no han estat publicats al BOPA. Perseguirem les empreses que no han retornat els crèdits concedits per tal d'assegurar el retorn de la seva totalitat i, en cas contrari, la persecució judicial dels infractors.

248. Estudiarem la viabilitat d'implementar un impost sobre articles de luxe que alhora mantingui la competitivitat de preus del país.

249. Centrarem els esforços a firmar nous convenis de no doble imposició amb més països tercers, prioritzant les negociacions amb els Estats Units, Alemanya i Suïssa.

250. Revisarem els convenis de no doble imposició pel que fa a la tributació d'artistes i esportistes amb la intenció de fomentar la mobilitat internacional per la via fiscal.

251. Negociarem amb el Banc de França per aconseguir sinergies i intercanvi d'experiències amb l'Autoritat Financera Andorrana que aportin valor als seus professionals.

252. Continuarem treballant per trobar un prestador de darrera instància, en contacte amb el Banc Central Europeu.

06

Govern obert: transparència, responsabilitat i participació

L'eficiència, la transparència, la integritat institucional i el govern obert han de ser els pilars fonamentals de l'administració pública. És cabdal garantir que totes les institucions públiques facin un ús racional dels recursos humans i econòmics, i que siguin més properes a la ciutadania. Des de Concòrdia apostem per l'administració electrònica integral com a mitjà per agilitzar els tràmits entre la ciutadania i les institucions públiques, eliminant la burocràcia innecessària. Creiem en la revalorització de la figura del funcionari, agent públic de l'administració, i en la importància de dur a terme processos competitius en la selecció de les persones al capdavant d'entitats i agències públiques.

1. Administracions públiques i Governança

253. Dissenyarem i implementarem un pla nacional de treball a 10 i 20 anys vista amb objectius estratègics que inclogui tots els ministeris del Govern amb la intenció de millorar la planificació dels programes i pressupostos públics.

254. Farem totalment proporcional l'elecció de consellers comunals. Modificarem també el sistema d'elecció dels dos consellers de la circumscripció territorial de les eleccions generals de manera que serà una elecció oberta i individual, i resultaran elegides les dues persones que obtinguin més vots.

255. Garantirem que els pressupostos, contractes, concessions administratives i tota altra informació de caràcter rellevant del Govern, comuns, CASS i empreses parapúbliques siguin accessibles des d'un espai web únic.

256. Crearem, dins de l'espai web únic de les administracions, un portal ciutadà unificat que facilitarà totes les tramitacions administratives. El ciutadà ha de tenir ple control sobre les seves dades i conèixer els departaments que han consultat la seva informació. Aquest portal també tindrà un accés per a empreses, que permetrà agilitzar les comunicacions entre el sector públic i privat. La totalitat dels tràmits administratius s'ha de poder fer de forma digital, amb una úni-

ca clau d'accés, i alhora s'han de mantenir recursos humans i tècnics suficients perquè els ciutadans també puguin fer les gestions de forma presencial.

257. Actualitzarem les dades del Govern i del Consell General en tots els seus sectors d'actuació i farem que siguin de caràcter públic.

258. Implementarem el sistema de finestreta única previst a la Llei del Codi de l'Administració per tal que tot tràmit dels comuns i del Govern es pugui fer des de qualsevol d'aquestes administracions. També ampliarem l'abast actual de la finestreta única a la CASS, Andorra Telecom i FEDA, de manera que es puguin fer tots els tràmits necessaris de forma integrada des del Govern i els comuns. Dotarem de recursos i formació suficients per a l'adopció d'aquest sistema.

259. Crearem un sistema d'avaluació de polítiques públiques per tal de garantir la qualitat de l'acció del Govern, amb indicadors clars i la divulgació transparent de tots els resultats obtinguts.

260. Reformarem la Llei de transparència, accés a la informació i govern obert, i farem pública la declaració de béns dels càrrecs electes. També farem obligatòria la declaració per part dels càrrecs de lliure designació del Govern i dels comuns. Incorporarem a la

Llei de transparència un règim sancionador (ara inexistent) per tal d'assegurar que les administracions proporcionen al ciutadà tota la informació que sol·liciti.

261. Canviarem la Llei de la contractació pública, que des del 2022 estableix que les empreses de països de la UE competeixen en igualtat de condicions en els concursos públics, per tal que les empreses andorranes tinguin prioritats. En cas que el concurs sigui internacional, prioritzarem les empreses que acordin treballar amb professionals del país.

262. Revisarem tots els "Instituts" i "Consells" creats pel Govern perquè absorbeixin els equips i activitats que pot gestionar l'administració central. No duplicar recursos econòmics i humans ha de ser una prioritat per les institucions del país.

263. Facilitarem que tots els registres i programari de les administracions públiques del país estiguin interconnectats, per tal de millorar la gestió de la informació i oferir un millor servei públic. No pot ser que una incompatibilitat de programari impedeixi el bon funcionament de les administracions.

264. Farem pública la informació disponible al Registre de Societats i al Registre de Comerç i Indústria per tal que qualsevol persona interessada pugui consultar-la mitjançant una clau personal d'accés.

265. Desenvoluparem reglamentàriament la Llei de la funció pública i definirem els perfils competencials, la carrera horitzontal i un sistema de reconeixement professional objectiu per a l'administració general i els cossos especials. Ho farem en diàleg amb tots els agents, inclosos els representants sindicals.

266. Establirem reunions periòdiques entre els ministeris o institucions públiques amb els representants sindicals del sector per garantir la transparència d'informacions, la negociació i la implicació de tots els agents de manera transversal en la gestió pública.

267. Farem públiques les reclassificacions de llocs de treball, canvis de nivell i complements, així com tots els informes que hagin estat utilitzats.

268. Impulsarem la creació dins l'administració pública d'un servei de prevenció i resolució de conflictes per tal de promoure el diàleg i un bon ambient laboral.

269. Reduirem dràsticament la documentació requerida per presentar-se a concursos i edictes públics (escriptures, certificats, títols amb la postil·la de l'Haia, entre d'altres) per tal de facilitar l'accés a la contractació pública. La documentació només s'haurà d'entregar en cas de guanyar la plaça i en cap cas es demanarà informació de la qual l'administració ja disposa.

270. Estudiarem si els llocs de treball actuals dins l'administració pública es corresponen amb les necessitats reals d'aquesta i proposarem millores de servei. Determinarem quines places de caràcter interí són requerides de forma permanent i quines places han de ser amortitzades en el moment de jubilació del funcionari que les ocupa.

271. Negociarem acords per a la formació i professionalització dels quadres de gestió i comandament de l'administració andorran amb l'Escola de l'Administració Pública de Catalunya, l'Institut Nacional del Servei Públic Francès (antiga ENA), els cossos d'advocats i economistes de l'estat espanyol.

272. Optimitzarem el lloc web del BOPA perquè permeti un millor filtratge de la informació, faciliti textos consolidats amb enllaços a la llei original i creï accesos ràpids a les lleis més rellevants per cada col·lectiu (empresaris, persones joves i professionals dels diferents sectors, entre altres).

273. Vetllarem perquè cada llei inclogui un estudi dels impactes econòmics i socials esperats, així com els indicadors de seguiment de la seva aplicació.

274. Establirem una incompatibilitat per llei entre ocupar un càrrec públic electe o de designació política a temps complet i obtenir contractes amb l'administració pública i empreses parapúbliques.

275. Garantirem la independència de FEDA, RTVA, Andorra Telecom, el Raonador del Ciutadà i les agències que depenen del Consell General, amb concursos de mèrits per al nomenament dels seus alts càrrecs. Una selecció competitiva i justa ha d'assegurar el coneixement tècnic d'aquestes persones.

276. Apostarem per la creació d'un cos nacional d'interventors, contractats per concurs públic, dependent del Tribunal de Comptes.

278. Implementarem l'acte de jurament públic dels nous funcionaris per dignificar la funció social de la figura i valorar la noció de servei públic.

279. Reprendrem el projecte Andorra Repetes de Futur amb la seguretat que el coneixement dels experts internacionals que hi participin s'integri amb el de les persones andorranes. Ens assegurarem que es duen a terme més sessions de debat sobre els reptes i oportunitats per a Andorra.

280. Utilitzarem, al Govern, el sistema de pressupost de base zero en relació amb el pressupost anterior i justificarem totes les despeses que es vulguin dur a terme.

281. Crearem un nou sistema de pressupostos participatius que definirà els projectes a través de les reunions de poble, incrementarà les dotacions i assegurarà la viabilitat i ús públic dels projectes.

282. Utilitzarem referèndums i consultes ciutadanes per decidir democràticament les qüestions o projectes que ens afecten.

283. Canviarem el nom de l'Edifici Administratiu per Seu del Govern.

284. Publicarem un informe anual en el qual aportarem informació relativa a l'activitat legislativa del grup parlamentari de Concòrdia, amb explicacions del vot en projectes i proposicions de llei.

285. Obrirem a tota la població els despatxos dels consellers generals de Concòrdia almenys una tarda a la setmana i convocarem reunions de poble semestrals per actualitzar a la ciutadania sobre l'activitat del Consell.

2. Interior

Nouvinguts i residents de llarga durada

286. Implementarem un sistema competitiu d'assignació de noves residències passives que limiti el nombre a un màxim anual decidit d'acord amb criteris de sostenibilitat i qualitat de vida al país. Aquest nombre es decidirà per una comissió formada per actors socioeconòmics de diferents sectors.

287. Estudiarem la possibilitat de reformar, mitjançant la digitalització dels processos, els tràmits d'obtenció de tots els tipus de residència (passives i actives) per tal d'evitar el col·lapse actual que es produeix en determinades èpoques al Departament d'Immigració.

288. Continuarem obrint quotes per a treballadors en interlocució amb els actors econòmics. Cercarem l'equilibri entre protegir prou el mercat nacional per donar sortida a les persones inscrites al Servei d'Ocupació, i alhora garantir al teixit empresarial l'accés a la mà d'obra adequada per respondre a les seves necessitats. Ho farem prioritzant la signatura d'acords de col·laboració amb les zones geogràfiques pròximes dels països veïns per trobar persones interessades a treballar a Andorra.

289. Desenvoluparem un pla d'acollida dirigit a les persones nouvingudes per donar a conèixer el nostre país.

290. Ampliarem el període de carència que permet a les empreses mantenir la quota assignada i estar eximides de la taxa d'immigració en cas de renúncia dels treballadors al lloc de treball.

291. Establirem com a requisit per a la renovació dels permisos de residència i treball tenir un nivell bàsic de llengua catalana i de coneixement del país.

292. Modificarem la Llei qualificada de la nacionalitat perquè es puguin acumular períodes discontinus de residència per adquirir la nacionalitat andorrana per naturalització. Actualment, la naturalització solament és possible després de 20 anys sense cap interrupció de residència.

293. Apostem per complir amb la recomanació del Consell d'Europa de reduir els anys necessaris per a obtenir la nacionalitat andorrana. Legislatem, com a primer pas realista vista la majoria qualificada requerida per modificar la Llei de la nacionalitat, la rebaixa de la naturalització als 15 anys no consecutius de residència. També desenvoluparem mecanismes de participació política per als residents de llarga durada en l'àmbit comunal.

Cossos especials d'Interior

294. Valorarem la possibilitat de crear una àrea específica de policia judicial dins del Departament de Policia.

295. Regularem el procediment del torn extern amb l'objectiu de dotar el cos de policia de comandaments especialitzats.

296. Establirem una taxa, equivalent al cost del servei, pels casos on se sol·licitin mitjans humans o materials del Cos de Prevenció i Extinció d'Incendis i Salvaments sense que estiguin vinculats a la resolució urgent, amb una bonificació per als actes o esdeveniments sense ànim de lucre. Aquesta haurà de revertir en l'increment de la formació dels membres del Cos de Prevenció i Extinció d'Incendis i Salvaments.

297. Consensuarem i aprovarem el Reglament regulador de les especialitats que desenvolupen els membres del Cos de Prevenció i Extinció d'Incendis i Salvaments i del Cos Penitenciari.

298. Destinarem més recursos a la reinserció social, amb especial atenció a la població més jove.

299. Ampliarem el seguiment psicològic al Centre Penitenciari, així com el programa formatiu i educatiu dels interns.

300. Valorarem la necessitat de noves contractacions als cossos especials en aquelles funcions que siguin necessàries, atesa l'evolució de la població i dels mitjans tècnics disponibles.

301. Ajustarem les necessitats de formació d'acord amb les necessitats reals dels cossos especials, a fi i efecte de millorar-ne les competències.

302. Valorarem actualitzar les primes corresponents a les especialitats de manera coherent amb criteris com el risc i la disponibilitat, entre altres.

303. Valorarem la possibilitat d'oferir la contractació, de manera voluntària, d'una assegurança de vida complementària per als cossos especials per tal de garantir les millors cobertures possibles en cas d'invalidesa total o parcial i en cas de defunció.

3. Justícia

304. Acabarem de legislar el dret civil mitjançant la creació d'una comissió d'experts, per tal de donar més garanties al sistema judicial.

305. Elaborarem un projecte de llei concursal que en modernitzi el procediment, i derogarem el Decret de fallides de l'any 1969.

306. Iniciarem els treballs per a l'elaboració d'un nou codi de procediment penal que s'adapti a les exigències de la societat actual, juntament amb juristes i professionals de reconeguda experiència.

307. Modificarem la legislació vigent relativa al procediment de nomenament dels membres del Tribunal Constitucional per tal de garantir que disposen d'una experiència dilatada en matèria judicial. Garantirem també que no hagin ocupat cap càrrec polític en els 4 anys anteriors a llur nomenament.

308. Promourem una modificació legislativa per tal que l'accés a la carrera judicial es pugui fer també mitjançant un torn extern, tenint en compte criteris d'experiència. Aquest procediment és especialment útil per a la Batllia.

309. Eliminarem la taxa que actualment existeix sobre les còpies digitals de la documentació dels estaments judicials.

310. Actualitzarem els barems i les tarifes dels torns de guàrdia i dels torns d'ofici penal recollits en el Reglament regulador del dret a la defensa i assistència tècnica lletrada.

311. Continuarem desenvolupant el portal web específic de la Justícia perquè contingui tota la informació detallada dels organismes i professionals que hi participen, incloses les sentències anonimitzades del tribunal de batlles.

312. Reformarem el funcionament de la Comissió de Mediació per tal que esdevingui un òrgan que en promogui la cultura, la formació continuada i el coneixement entre associacions i col·legis professionals, aplicant de forma més efectiva la Llei de Mediació del 2018.

313. Impulsarem, conjuntament amb el Col·legi d'Advocats, la Cambra de Comerç i altres entitats i actors, un Centre de Mediació en col·laboració amb els sectors públic i privat que vagi més enllà de les funcions de mediació familiar.

314. Elaborarem programes de coneixença i formació en eines de mediació i derivació judicial per al personal dels organismes judicials.

315. Donarem suport al Tribunal d'Arbitratge, impulsat per la Cambra de Comerç, Indústria i Serveis i el Col·legi d'Advocats, acompanyant-lo en la seva internacionalització.

316. Crearem una taula de diàleg permanent entre el Ministeri de Justícia i el Consell Superior de la Justícia.

317. Dotarem el Consell Superior de la Justícia d'independència pressupostària i de més mitjans econòmics per dur a terme la seva tasca amb les màximes garanties, com la creació de més batlles especialitzades i la digitalització dels procediments judicials, sempre basant-se en criteris d'eficiència, eficàcia i contenció de la despesa pública.

318. Valorarem, abans de prendre noves mesures, els resultats del "Pla de Xoc", que es posarà en funcionament a partir d'aquest any pel Consell Superior de la Justícia, així com de les mesures promogudes pel Govern mitjançant la modificació de la Llei Qualificada de la Justícia, aprovada pel Consell General el dia 1 de desembre del 2022.

319. Modificarem la legislació vigent relativa al procediment de nomenament dels membres del Consell Superior de la Justícia per tal de garantir que disposen d'una experiència dilatada en matèria judicial. Incidirem també en el fet que no hagin ocupat cap càrrec polític en els 4 anys anteriors a llur nomenament.

07

**Les relacions
amb l'exterior /
Andorra
cap al món**

El model de creixement actual porta a Andorra a la necessitat d'impulsar una millor integració del país en el seu entorn, però creiem que aquest procés, en el marc de l'Acord d'associació, ha estat massa ràpid i poc reflexionat. El paisatge, la natura i la cultura pròpia són els principals atractius d'Andorra. És necessari desenvolupar i promoure aquests eixos enfront del model de turisme de masses; del país com a parc d'atraccions inconnexes i d'activitats comercials de baixa productivitat, que genera alts costos socials i ambientals. Andorra ha d'adoptar una posició proactiva i desacomplexada a l'hora de negociar amb la comunitat internacional, definint i concretant quines són les prioritats i singularitats que vol conservar.

1. Afers exteriors i relacions amb Europa

El ministeri

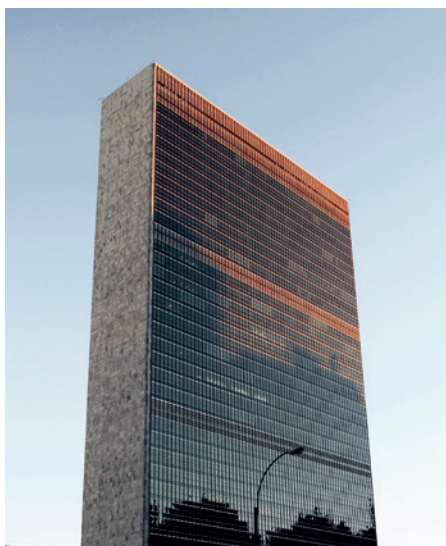
320. Promourem una gestió més eficient dels recursos del ministeri, planificant amb antelació l'acció internacional d'Andorra i definint objectius a llarg termini. En aquest sentit, apostem per obrir un procés per a definir exactament quins són els pilars del nostre model de país i promocionar-los en l'àmbit internacional.

321. Impulsarem una reestructuració del Ministeri d'Afers Exteriors per tal que la Secretaria d'Estat d'Afers Europeus recuperi una posició central dins del mateix ministeri i, per tant, deixi de dependre de l'oficina del cap de Govern.

322. Reforçarem els recursos dels quals disposa el ministeri actual per tal de garantir un major protagonisme d'Andorra en l'escenari internacional.

323. Donarem prioritat a la revisió dels reglaments del Cos Especial de la Carrera Diplomàtica per tal d'adaptar el sistema de retribucions a l'exigència professional i acadèmica que es demana als seus membres.

324. Publicarem un full de ruta de la política exterior del Govern. L'objectiu és que aquest document garanteixi la transparència de

l'acció exterior i que alhora afavoreixi el coneixement de la ciutadania sobre les relacions exteriors d'Andorra.

325. Apostarem per la professionalització del Cos Especial de la Carrera Diplomàtica mitjançant nous processos de formació en escoles d'alt nivell.

326. Promourem que les ambaixades d'Andorra puguin funcionar com a oficines de promoció econòmica i ajudin aquells professionals i empreses que busquin internacionalitzar la seva activitat econòmica.

Acord d'associació

327. Alentirem el procés d'entrada al mercat interior per tal d'evitar que les presses del Govern perjudiquin el futur del nostre país, i no signarem l'Acord a no ser que tinguem un convenciment clar dels seus beneficis.

328. Defensarem els següents aspectes de l'Acord d'associació, que constitueixen, cada un d'ells, línies vermelles que Andorra no pot sobrepassar:

1. Excepció de la lliure prestació de servei pels professionals liberals de la UE dins del nostre país;

2. Excepció de la lliure circulació de capitals per les inversions en el sector immobiliari, que han provocat l'augment de preu de l'habitatge;

3. Manteniment del monopoli en el sector de l'energia (Forces Elèctriques d'Andorra) i les telecomunicacions (Andorra Telecom);

4. Manteniment d'un sistema de quotes migratòries que ens permeti adequar el creixement poblacional a les capacitats d'Andorra i donar prioritat a les persones del país al mercat de treball;

5. Garantia de mecanismes perquè l'adopció de tota nova norma comunitària per part d'Andorra sigui prèviament validada pel Consell General;

6. Manteniment de l'autonomia d'Andorra en l'àmbit fiscal i de les prestacions socials, com l'atur;

7. Creació d'un òrgan judicial ad hoc format per almenys un jutge nomenat per Andorra, amb l'objectiu de resoldre les disputes que puguin derivar de l'adopció de l'acord en el dia a dia del mercat interior.

329. En cas que l'Acord d'associació progressi, defensarem la celebració d'un referèndum abans que el Govern signi la versió final acordada amb les institucions europees. També celebrarem referèndums posteriors sobre qualsevol canvi legislatiu d'importància que pugui afectar Andorra com a conseqüència de l'Acord.

330. En cas que l'Acord d'associació no progressi, replicarem el model dels acords bilaterals amb països de la UE, com l'anomenat "tractat trilateral", com a via alternativa per facilitar la lliure circulació en territori europeu. Es tracta d'instruments que s'ha demostrat que funcionen i que poden permetre als andorrans guanyar drets en països europeus sense perdre capacitat de decisió sobre el seu territori.

333. Desenvoluparem nous estudis que ens permetin obtenir més informació relativa a l'impacte de l'Acord d'associació en la vida política, social, econòmica i cultural d'Andorra.

334. Promourem una major coordinació entre els agents econòmics del país i la Secretaria d'Estat d'Afers Europeus.

Afers multilaterals

335. Continuarem apostant per la consecució dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS).

336. Refermarem el compromís d'Andorra amb els afers multilaterals estrenyent els llaços amb organitzacions com el Consell d'Europa o les Nacions Unides.

337. Continuarem apostant per l'organització d'esdeveniments esportius d'alt nivell i per la diplomàcia cultural com a instrument clau en la promoció internacional d'Andorra. Per aquest motiu, afavorirem processos de cooperació entre els ministeris d'Afers Exteriors i de Cultura per tal de donar més visibilitat a la cultura tradicional andorrana en l'àmbit internacional.

338. Refermarem el compromís d'Andorra amb la cooperació internacional en casos de desastres mediambientals i contribuirem al finançament de polítiques de reconstrucció i de primera resposta en situacions d'emergència humanitària.

339. Donarem un nou impuls al vot d'Andorra en les organitzacions multilaterals amb un pla estratègic i de llarg termini que ens permeti definir prioritats i arribar a acords beneficiosos per al país.

340. Obrirem un procés deliberatiu intern del ministeri per tal que els tècnics que el conformen puguin participar en la definició de nous objectius.

341. Definirem com una prioritat d'àmbit interministerial l'organització d'activitats amb motiu del 30è aniversari de l'adhesió d'Andorra a les Nacions Unides.

342. Reforçarem la participació d'Andorra a l'Organització Internacional de la Francofonia, un espai fonamental per la promoció del francès.

Afers bilaterals

343. Continuarem apostant pels convenis per evitar la doble imposició com a mecanisme clau de les relacions bilaterals d'Andorra.

344. Promourem l'adopció d'acords per viure i treballar a l'exterior (work and holiday) per a joves estudiants i professionals andorrans.

345. Continuarem facilitant els tràmits en els processos d'immigració a Espanya, França i Portugal dels estudiants i joves professionals andorrans, mitjançant l'actual acord trilateral.

346. Establirem un pla estratègic de joves ambaixadors i de cònsols honoraris per tal d'aprofitar la presència d'estudiants i professionals a l'estranger.

Àrea econòmica especial d'Andorra-Pirineus

347. Apostem per la creació d'una àrea econòmica especial que estimuli la innovació empresarial i proporcioni accés preferencial a les empreses de l'àrea pirinenca en sectors d'interès per a Andorra.

348. Afavorirem la lliure circulació de mà d'obra pels ciutadans que formin part de l'Àrea econòmica especial d'Andorra-Pirineus.

349. Impulsarem un pla estratègic a llarg termini per reorientar l'ensenyament superior d'Andorra envers les necessitats del Pirineu.

350. Impulsarem acords amb les regions veïnes per la producció conjunta d'energia renovable per tal de fomentar l'autonomia energètica de la regió.

351. Impulsarem la creació de grups de treball, formats per representants de la regió, amb l'objectiu de desenvolupar mesures concretes per al desenvolupament de sectors econòmics estratègics per al Pirineu.

352. Reforçarem la labor d'Andorra en el marc del Consorci de la Comunitat de Treball dels Pirineus.

353. Crearem la Convenció dels Pirineus amb l'objectiu de defensar el patrimoni natural, cultural i identitari de la regió i, al mateix temps, donar-li una base jurídica sobre la qual impulsar noves accions conjuntes vinculades a la protecció d'ecosistemes i a la lluita contra el canvi climàtic, i afavorir una major integració econòmica.

2. Turisme

354. Reformularem Andorra Turisme per tal d'integrar el sector públic i privat en el disseny del model turístic que volem per a Andorra. Assegurarem que dins de l'organització hi hagi representació efectiva dels diferents implicats del sector.

355. Racionalitzarem el pressupost d'Andorra Turisme focalitzant la seva despesa en

la promoció global del país i representant de forma més equitativa tots els sectors.

356. Centrarem l'oferta turística del país en el nostre patrimoni natural i cultural, i en garantirem la sostenibilitat amb el medi ambient i amb les persones que resideixen al país. Potenciarem juntament amb els comuns el turisme cultural promovent les

festes del foc (la crema del Mai i les falles), l'esbart, els edificis històrics, el patrimoni romànic i altres manifestacions culturals, així com el patrimoni natural durant tot l'any.

357. Incrementarem marginalment la taxa turística per tal de reduir la petjada mediambiental generada pels visitants.

358. Recolzarem que Andorra sigui un destí esportivament atractiu i garantirem que les activitats esportives que s'organitzin al país, especialment aquelles que utilitzin un entorn natural, es facin de manera sostenible, respectant el medi natural i la seva biodiversitat.

359. Fomentarem els hàbits sostenibles del turisme en allotjaments a través de bonificacions bescanviables en el consum local.

360. Desenvoluparem una aplicació mòbil, finançada per la taxa turística, que permeti centralitzar tota l'oferta turística del nostre territori: consultar mapes i rutes de muntanya, museus i monuments, i accedir a la xarxa de wifi pública, entre altres serveis.

361. Redoblarem esforços per a la promoció dels productes d'Andorra i afavorirem la seva venda en comerços del país.

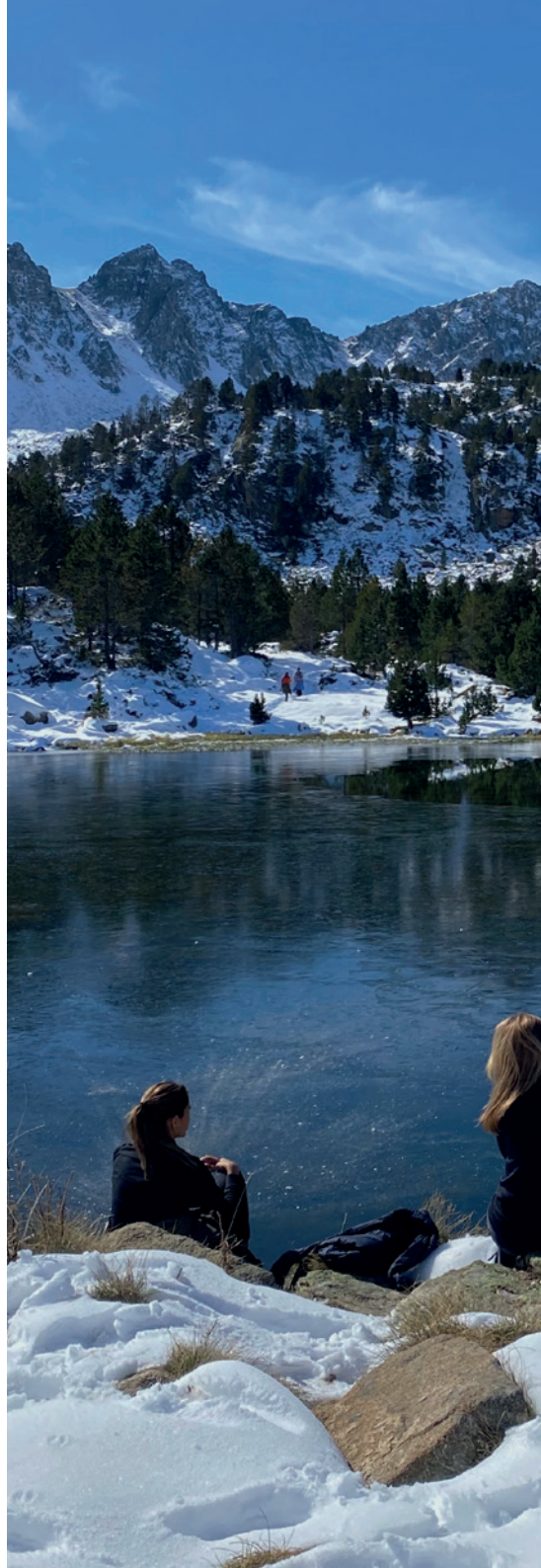
362. Crearem un itinerari cultural europeu del Consell d'Europa al voltant de les festes del foc.

363. Fomentarem el turisme gastronòmic tradicional mitjançant un sistema d'acreditacions amb criteris objectius d'assoliment. Els establiments que assoleixin aquests criteris es podran reconèixer a través d'un sistema que atorgarà fins a 3 grandalles.

364. Ampliarem les rutes de muntanya d'Andorra i en millorarem la senyalització i informació perquè s'integrin millor en l'entorn pirinenc. També incrementarem els serveis disponibles dels refugis i garantirem que la xarxa de refugis estigui activa tant en temporada d'estiu com d'hivern i hi promourem les activitats culturals.

365. Crearem un programa de cooperació transfronterera per tal d'integrar-nos en xarxes de gestió més àmplies amb els territoris veïns del Pirineu.

366. Fomentarem la formació d'adults reforçant els cursos de la Cambra de Comerç

en matèria comercial i turística (llengües, atenció al públic, ús d'eines tecnològiques i altres).

367. Crearem un premi del Govern dedicat a empreses del país que destaquin per un esforç notable en la formació dels seus treballadors en matèria comercial i turística.

368. Donarem accés a informació sobre l'ecologia (flora i fauna) dels camins i rutes de muntanya d'Andorra mitjançant codis QR amb informació narrada de forma inclusiva.

369. Acompanyarem el desenvolupament i posarem en valor els allotjaments en medis rurals, ja que fomenten el turisme sostenible i l'ús dels productes del país.

370. Utilitzarem noves tecnologies de la imatge per reforçar el turisme cultural. Prendrem de referència exemples d'èxit com les eines de videomapatge i hologrames emprades actualment a diversos museus i monuments nacionals, i les utilitzarem també en espais d'interpretació com la Farga del Madriu.

371. Repensarem el calendari de propostes turístiques perquè siguin singulars i reflecteixin millor la cultura i tradicions de les Valls.

372. Crearem un nou Pla Nacional del Turisme de Compres que estipuli uns indicadors i el seu seguiment per tal de recolzar els comerços del país.

CONCÒRDIA

C. Ciutat de Valls, 14 Andorra la Vella

Truca'ns al: +376 671 938

concordia@andorra.ad

www.concordia.ad

Candidats i candidates de Concòrdia

Per ser més enviem només
un programa a la llar de:

CONCÒRDIA

www.concordia.ad
[som_concordia](#)

PLA D'ACCIÓ PER SANT JULIÀ DE LÒRIA

CONCÒRDIA

DESPERTA
LAURÈDIA

Lauredians, Lauredianes,

Des de fa un temps, la nostra parròquia es troba en una situació delicada. El creixement urbanístic descontrolat, l'increment del cost de la vida i la inflació dels lloguers estan minvant el benestar dels ciutadans i desprotegint el nostre entorn natural.

A la candidatura de Concòrdia+DespertaLaurèdia, però, som optimistes per naturalesa i estem convençuts que podem revertir aquesta situació. Amb rigor, moderació i un profund esperit parroquial, treballarem incansablement per fer valer els interessos de Laurèdia des del Consell General.

El conjunt de propostes que desenvolupem a continuació representen un pla d'acció coherent i realista a fi de donar un nou impuls a Sant Julià de Lòria.

1. Impulsarem l'acabament del vial de Sant Julià de Lòria durant la pròxima legislatura

El govern de coalició de Demòcrates i Liberals ha renunciat a desenvolupar el projecte del vial de Sant Julià de Lòria durant la pròxima dècada, deixant-li una partida minúscula de vint-i-cinc mil euros del pressupost general de l'Estat.

Estem convençuts que el vial de Sant Julià de Lòria ha de ser un projecte d'interès nacional, amb grans beneficis per al benestar dels lauredians i les lauredianes. Entre els seus nombrosos avantatges, volem destacar el fet que permetrà allunyar el trànsit del nucli urbà, millorar la qualitat de l'aire i la seguretat dels ciutadans i, sobretot, dotar la parròquia amb més espais verds i carrers de vianants.

2. Adoptarem una posició rigorosa, prudent i pausada al voltant de l'Acord d'associació

Assolir un major acostament a Europa és necessari, però no urgent. En aquests moments, el nostre país afronta reptes d'una gran complexitat: la reforma del sistema de pensions, la salut, el creixement urbanístic i poblacional, i l'estancament econòmic. La resolució d'aquest conjunt de reptes ha de ser la prioritat de la legislatura entrant. Des de la candidatura de Concòrdia+DespertaLaurèdia apostem per una major prudència pel que fa a la delegació de competències judicials i reclamem un pla d'àmbit nacional per transformat l'estructura d'ingressos de l'estat.

3. Impedirem que Sant Julià de Lòria sigui l'abocador d'Andorra

El govern de coalició de Demòcrates i Liberals pretén desenvolupar durant els pròxims anys el projecte de l'abocador nacional a la Rabassa. Des del nostre punt de vista, aquest projecte presenta un gran risc perquè (1) crearà un cercle viciós entre el creixement urbanístic actual i els ingressos comunals; (2) tindrà un gran impacte mediambiental per al bosc de la Rabassa i per a la parròquia, ja que no s'adequa a les seves capacitats i necessitats, i (3) produirà un increment substancial del trànsit de camions que minvarà greument la qualitat de vida i la seguretat dels ciutadans de Juberrí, Auvinyà i Aixirivall. Des de la candidatura de Concòrdia+DespertaLaurèdia considerem que Sant Julià de Lòria no pot fer-se càrrec del cost de la mala planificació urbanística del Govern. Cada parròquia ha d'assumir la seva responsabilitat pel que fa a l'ordenament del territori i alce la veu, un cop més, per denunciar la manca de compromís del Govern envers els interessos de la nostra parròquia.

4. Planificarem el creixement urbanístic per tal d'adaptar-lo a les capacitats i límits de Sant Julià de Lòria i d'Andorra

La disponibilitat de recursos hídrics, la protecció del nostre entorn i la viabilitat d'uns serveis públics de qualitat condicionen el desenvolupament urbà de la parrò-

quia. Malauradament, en els últims anys, Andorra ha experimentat un creixement urbanístic desorbitat i que posa en joc el futur del nostre patrimoni natural. Per això, proposem (1) crear un parc natural protegit que envolti el país i compregui el 50% del territori; (2) desenvolupar una estratègia nacional d'infraestructures i serveis públics que inclogui un càlcul sobre la capacitat de càrrega de cada parròquia i estableixi un sostre efectiu de població, i (3) elaborar el Pla Nacional Hidrològic, centrat en l'ús racional dels recursos hídrics.

5. Treballarem per un mercat de l'habitatge pròsper i accessible

En els últims anys s'ha produït un fort desequilibri entre l'oferta i la demanda d'habitatge a Andorra. Aquest fet es deu, fonamentalment, a l'adopció de la llei d'inversió estrangera, que ha afavorit un nombre desorbitat d'inversions foranes en l'àmbit immobiliari i ha fet créixer exponencialment la demanda d'habitatge, sense considerar les capacitats del país i les necessitats dels ciutadans. Per aquest motiu, des de la candidatura de Concòrdia+DespertaLaurèdia proposem (1) ampliar la moratòria actual de permisos turístics; (2) regular la inversió estrangera en immobles; (3) promoure l'habitatge de lloguer proporcionant préstecs tous per a la rehabilitació d'habitatges, sempre que estiguin dedicats a habitatge de lloguer de llarga durada; (4) rebaixar l'Impost de rendiments arrendataris sempre que l'impacte de la reducció es reparteixi equita-

tivament entre el llogater i el propietari; (5) articular un impost obligatori efectiu sobre els pisos buits; (6) revisar la normativa d'eficiència energètica en immobles per als habitatges destinats al lloguer, i (7) establir quotes d'immigració més estrictes pel que fa als residents passius i treballadors a compte propi amb un alt poder adquisitiu.

6. Refermarem la parròquia de Sant Julià de Lòria com el centre neuràlgic d'Andorra quant a l'ensenyament superior, la innovació i la recerca

Reconeixem l'ensenyament superior com un pilar per al desenvolupament socioeconòmic de la parròquia. Des de la candidatura de Concòrdia+DespertaLaurèdia estem convençuts que encara hi ha marge de millora per a potenciar l'atractiu universitari de Sant Julià de Lòria. Per això, elaborarem un pla estratègic sobre l'ensenyament superior amb l'objectiu de modernitzar l'oferta universitària del país i adaptar-la a les necessitats econòmiques i empresarials d'Andorra i del Pirineu.

7. Donarem suport al sector agrícola i ramader lauredià

Sant Julià de Lòria és la parròquia líder en producció de quilòmetre zero. L'agricultura i la ramaderia són un sector que dota la parròquia d'un component singular. Per això, proposem (1) declarar la trans-

humància com un bé d'interès cultural d'Andorra; (2) designar el sector agrícola i ramader com a sectors d'interès nacional; (3) estudiar la creació d'un centre de formació específica per a agricultors i ramaders amb l'objectiu d'assegurar el futur del sector i donar un nou impuls a la seva professionalització, i (4) coordinar accions juntament amb els ramaders amb l'objectiu de netejar els boscos de la parròquia.

8. Farem valdre el llegat artístic i cultural de la parròquia mitjançant la creació d'un espai de formació específic per a artesans

L'artesania laurediana ha gaudit d'un gran reconeixement pel seu alt valor artístic i cultural. En la pròxima legislatura, estudiarem la creació d'un nou espai de formació destinat a impulsar oficis tradicionals de la parròquia i d'Andorra com, per exemple, la ceràmica, el gravat i l'escultura sobre fusta.

9. Adoptarem una posició constructiva i amb un profund sentit parroquial dins del Consell General

Concòrdia+DespertaLaurèdia és l'única candidatura que inclou una formació política d'àmbit parroquial. Durant la pròxima legislatura vetllarem pels interessos de Sant Julià de Lòria, evitant supeditar-los un cop més al tacticisme

d'àmbit nacional i dels governs de coalició. Prova d'aquest compromís són les següents accions:

(1) gaudirem d'autonomia de vot al Consell per aquelles qüestions que afectin la parròquia de Sant Julià de Lòria;

(2) el deure és amb la parròquia i, per tant, els representants de la candidatura de Concòrdia+DespertaLaurèdia ens mantindrem al Consell sense formar part de cap govern amb l'objectiu de defensar amb fermesa i rigor les nostres propostes;

(3) facilitarem la governabilitat d'Andorra sense perdre de vista la complexitat del context actual;

(4) desenvoluparem mecanismes d'interlocució amb la ciutadania més eficaços i propers mitjançant la creació d'un portal web en el qual els ciutadans puguin fer arribar propostes als seus representants, i convocarem reunions de poble semestrals per garantir un escrutini periòdic de l'activitat legislativa, i també

(5) adoptarem una visió proactiva amb els membres del comú per tal de coordinar estratègies i posar sempre per davant els interessos de la parròquia.